

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ  
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

До захисту допустити:

Завідувач кафедри



О.П. Бодик

«19» грудня 2023 р.

**«ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ  
МОВИ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ»**

Кваліфікаційна робота здобувача вищої освіти  
другого (магістерського) рівня вищої освіти  
освітньо-професійної програми  
«Середня освіта. Мова і література (англійська)»

**Тариби Дарії Павлівни**

Науковий керівник:

**Розумна Тетяна Сергіївна,**

канд. пед. наук, доцент,

доцент кафедри англійської філології

Рецензент:

**Дуброва Оксана Володимирівна,**

канд. філол. наук, доцент кафедри іноземних мов

і методики викладання БДПУ

Кваліфікаційна робота захищена з оцінкою 95 А відмінно

Секретар ЕК



«15» січня 2024 р.

Київ – 2023 р.

## ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ.....	7
1.1. Історія становлення проблеми особливостей дистанційного навчання в учнів середньої школи.....	7
1.2. Принципи, методи та прийоми формування іншомовної лексичної компетентності учнів під час дистанційного навчання.....	16
1.3. Онлайн-ресурси як засіб реалізації формування іншомовної лексичної компетентності учнів під час дистанційного навчання.....	27
Висновки до розділу 1.....	36
РОЗДІЛ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ ЗАСОБАМИ ІКТ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ .....	39
2.1. Аналіз інтернет-ресурсів, що допомагають формувати іншомовну лексичну компетентність під час дистанційного навчання.....	39
2.2. Планування та організація дистанційного навчання іноземної мови за допомогою онлайн-ресурсів.....	49
2.3. Комплекс вправ з формування іншомовної лексичної компетентності учнів середньої школи засобами інтерактивних застосунків у процесі навчання англійської мови.....	59
Висновки до розділу 2 .....	73
ВИСНОВКИ.....	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	77

## ВСТУП

В сучасних умовах навчання дітей все більшої актуальності набуває розвиток дистанційного навчання та його якість. Постає завдання у створенні нових застосунків, розширень, вебресурсів та їх вивчення, аналіз, активне застосування у роботі.

Якість дистанційного навчання в середній школі нижча від стаціонарного. До найпоширеніших проблем з якими стикнулись вчителі під час онлайн навчання можемо віднести зниження рівня успішності, формальний підхід вчителів до викладу матеріалу, а також, брак уваги вчителів до труднощів учнів, які виникають під час навчального процесу. Це ми вже спостерігали протягом декількох років.

Дистанційне навчання вже запроваджувалось і раніше, але не в таких обсягах. Воно використовувалось здебільшого для самоосвіти дорослих людей, які були зацікавленими в навчанні. Сильним поштовхом до онлайн-навчання стала пандемія викликана вірусом COVID-19, а потім її витіснила війна на території нашої країни, що унеможливило повноцінне офлайн навчання.

Дітям складніше засвоювати інформацію отриману через монітор без належного контролю, закріплення та вчасних поправок. Основним завданням зараз є надання якісних освітніх послуг, якими учні зможуть скористатись надалі, розвивати навички соціальної взаємодії, забезпечувати гармонійний, цілісний розвиток дитини, на уроках англійської мови отримувати мовний досвід як результат практичної діяльності, забезпечувати успішний розвиток власних мовних навичок, творчої активності кожної дитини, високу мотивацію до самоосвіти. Для формування ключових компетентностей в учнів вчителям потрібно володіти певними знаннями та навичками, мати бажання розвиватись та спілкуватись з дітьми. Через величезний обсяг записаних уроків колегами на Youtube каналах велика кількість педагогів проводить

уроки в асинхронному режимі через що немає взаємодії з дітьми і розуміння рівня сформованості певних навичок з різних тем.

Саме через брак досвіду в користуванні сучасними ресурсами ми й проведемо дослідження з формування іншомовної лексичної компетентності учнів у середній школі засобами ІКТ під час дистанційного навчання. Спробуємо проаналізувати різні інтернет-ресурси які допомагають формувати іншомовну лексичну компетентність під час дистанційного навчання, наведемо дієві приклади планування та організації дистанційного навчання іноземної мови за допомогою онлайн-ресурсів і надамо комплекс вправ з формування іншомовної лексичної компетентності учнів середньої школи засобами інтерактивних застосунків у процесі навчання англійської мови, які вчителі зможуть використати у своїй роботі.

Теоретичні дослідження з питань дистанційного навчання базуються на методологічних працях М. Беседіна, В. Биков, Д. Богоявленська, К. Власенко, В. Гура, А. Іванніков, М. Карпенка, Є. Рибалко, А. Хуторського та ін.

Різні проблеми дистанційної освіти досліджувалися багатьма науковцями – психологічні особливості побудови освітнього процесу із застосуванням дистанційних освітніх технологій (Є. Підчасовий); психолого-педагогічні особливості проєктування віртуального освітнього середовища (Л. Боремчук, Т. Варзар); психологічні засади дистанційного навчання (М. Смульсон); соціально-психологічні аспекти дистанційної освіти (А. Мінаков); організаційна структура та психолого-педагогічні основи (О. Малінко); психолого-педагогічні проблеми дистанційного навчання (С. Сисоєва) та ін.

Проблемам з питань розвитку дистанційної освіти присвячені роботи багатьох закордонних науковців, таких як Р. Деллінг, Д. Кіган, А. Кларк, Дж. Коумі, М. Мур, Г. Рамбле, М. Сімонсон, М. Томпсон та ін.

**Актуальність** нашого дослідження визначається виявленими проблемами викладу навчального матеріалу вчителями та засвоєння його учнями під час дистанційного навчання. Виявлена нами суперечність

дозволила зокрема сформулювати проблему нашого дослідження: комплекс яких педагогічних умов забезпечить успішне, швидке, безперервне, ефективне формування дослідницьких умінь в середній школі.

**Об'єкт дослідження** – процес дистанційного навчання англійської мови у середній школі.

**Предмет дослідження** – особливості дистанційного навчання англійської мови у середній школі.

**Мета дослідження** – практично виявити і перевірити навчальні платформи, знайти оптимальні онлайн-ресурси, які допоможуть у роботі вчителям іноземної мови під час дистанційного навчання.

**Завдання дослідження:**

1. Провести аналіз інтернет-ресурсів, що допомагають формувати іншомовну лексичну компетентність під час дистанційного навчання.
2. Дослідити принципи, методи та прийоми формування іншомовної лексичної компетентності учнів під час дистанційного навчання.
3. Проаналізувати організацію дистанційного навчання іноземної мови.
4. Скласти комплекс вправ з формування іншомовної лексичної компетентності учнів середньої школи засобами інтерактивних застосунків у процесі навчання англійської мови.

Для реалізації поставлених у дослідженні завдань ми використали теоретичні та емпіричні методи дослідження.

Практичне значення отриманих результатів дозволить покращити якість дистанційного навчання та урізноманітнить завдання під час уроків. Підібраний комплекс вправ можна використовувати на етапі введення, формування та закріплення нових лексичних одиниць.

Апробація результатів роботи.

19.06 - 21.06.2023 року у м. Київ, Україна відбулася IV Міжнародна науково-практична конференція «MODERN PROBLEMS OF SCIENCE, EDUCATION AND SOCIETY» на якій обговорювались сучасні проблеми в освітній галузі. Нами були підготовлені та опубліковані тези на тему

«Особливості дистанційного навчання у середній школі». Роботи учасників опубліковані у збірці із присвоєнням ISBN 978-966-8219-87-0 та УДК, вихідні дані м. Київ, Україна.

Логіка дослідження зумовила структуру магістерської роботи: вступ, два розділи, висновки, список використаних джерел із 57 найменувань. Загальний обсяг сторінок – 83.

## РОЗДІЛ 1

### ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

#### **1.1. Історія становлення проблеми особливостей дистанційного навчання в учнів середньої школи.**

Зараз настали такі часи, що необхідно мати навички для проведення якісного дистанційного навчання. Перш за все, у будь-якому закладі освіти дистанційне навчання має керуватись положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти. На основі цього документа кожен заклад освіти має розробити своє положення про дистанційну форму навчання, в якому заклади мають прописати ті платформи якими будуть надавати якісні послуги саме за дистанційною формою навчання. У рекомендованій Міністерством освіти позиції щодо дистанційного навчання прописані такі визначення: асинхронний/синхронний режими навчання, електронне освітнє середовище, інформаційно-телекомунікаційна система дистанційного навчання (електронна освітня платформа), інформаційно-комунікаційні (цифрові) технології дистанційного навчання, електронні освітні ресурси з предметів (інтегровані курси), система управління дистанційним навчанням. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти з'явилося у 2020 році, коли вже був локдаун і коли вже була дистанційна освіта. І було сподівання, що на більшість питань там будуть відповіді. Було багато робочих груп створено з вчителів інформатики і вони писали свої пропозиції та бачення до того, який абзац слід змінити, оновити, додати нового. На жаль, в реальності коли це положення вийшло не всі їхні пропозиції були враховані і на жаль, на багато питань відповідей немає. Наприклад: що таке «присутність учня» під час асинхронного уроку, обсяг завдань, кількість слайдів, тривалість роликів, що робити з матеріалом під час повітряної

тривоги, якщо учень під'єднався до уроку, але нічого не робить – це присутність на уроці, якщо робота не здана – 1 чи «н»? В тих листах роз'ясненнях що Міністерство пізніше надало це інформація про синхронний урок, а про асинхронний немає. В школах немає ніяких норм щодо цього. Дистанційне навчання – це подвійне навантаження як на учня, так і на вчителя. Кожен навчальний заклад намагається розв'язати дані питання своїми силами.

На разі, кожен з педагогів, керуючись законом про повну базову загальну середню освіту, в якому сказано, що кожен викладач має академічну свободу і може самостійно вибирати форми, методи і засоби, за допомогою яких він буде проводити якісне дистанційне навчання. Не менше 30% навчального часу, передбаченого освітньою програмою закладу освіти, організовано в синхронному режимі (решта навчального часу організовано в асинхронному режимі). Складність полягає в тому, що потрібно скласти розклад для вчителів, щоб розуміти скільки уроків і яких саме буде в синхронному режимі, а яких в асинхронному і потім потрібно щотижня надсилати розклади учням, для того, щоб вони були зорієнтовані. Приклади як можна складати розклад:

- 1) У перший тиждень частина уроків проводиться в синхронному режимі, інша - в асинхронному. Наступного тижня - зміни режимів.
- 2) 13-15 хвилин вчитель проводить синхронне заняття, решту часу учні виконують якесь завдання в асинхронному режимі без вчителя.
- 3) Вчителі самі обчислюють свої години синхронного або асинхронного режиму і створюють власний графік.

Зараз наявна одна з проблем це асинхронний урок. Більшість вчителів надсилають лише завдання. Асинхронний урок має виглядати так: записане власне відеопояснення із розбором практичного завдання для того, щоб дитина могла самостійно опрацювати, зрозуміти й закріпити тему цього уроку виконавши завдання до нього. Під час синхронного навчання є обмеження в часі і саме повноцінний асинхронний урок з поясненням допомагає заповнити прогалини.



Найбільша проблема виникає з санітарним регламентом. На нього були великі сподівання, тому що він обговорювався і оновлювався вже під час дистанційної освіти. Вчителі очікували побачити вимоги до дистанційного навчання. Але він вийшов з одним абзацом пункт 8 «Вимоги до організації роботи з технічними засобами навчання». Якщо пригадати скільки часу потрібно було на початку лише для того, щоб організувати дітей перед екраном і привернути їхню увагу, то стає зрозуміло, що втиснутись в цей регламент було нереально. Для початкової школи за регламентом виділено всього 10-15 хв, для учнів 5-7 класів – не перевищуючи 20 хв. В серпні 2022 року додали пункт 10, де трохи збільшили час. Але якщо звернути увагу на 10-11 класи, там максимум 6 уроків онлайн, за навантаженням в них буває 7-8 уроків кожного дня.

За ці роки стало помітно що є відсутність розробок дистанційних уроків. Мова йде не про елементи уроків (відеоролик, вправи). Немає повноцінного дистанційного конспекту уроку. Щоб було покроково написано яку вправу можна дати, скільки хвилин уроку, скільки слайдів містить презентація.

В Україні існує платформа яка дає можливість надавати якісні освітні послуги – Всеукраїнська школа онлайн, але на ній відсутні деякі навчальні предмети. А ті які є, до них є лише конспекти очних уроків або ж елементи. І це проблема для тих вчителів, які не до кінця розуміють що таке дистанційна освіта. В них немає прикладів і вони не можуть переглянути, щоб зробити якісніший власний урок. Звичайно, в Youtube з'явилась велика кількість авторських записаних роликів від учителів. Але не всі вони підходять саме вашим учням, і ці уроки можна використовувати лише в асинхронному режимі.

На початку локдауна була ще одна дуже суттєва проблема з керівниками шкіл та батьками. Багато хто сприйняв що онлайн-освіта це Zoom-уроки і лише вони. Батьки почали скаржитись, що вчителі не проводять онлайн-уроки. Тому що вчителі використовували іншу платформу – Google Workspace for Education (Google Meet). Хоча онлайн-урок це лише елемент дистанційного навчання.

Є ще одна річ, яку не можна робити. Через скарги батьків з приводу тривалості уроків, деякі школи порушуючи санітарні норми проводять уроки тривалістю 40-45 хв. Або ж школи самостійно, не розуміючи, що таке асинхронний режим проводять лише синхронні уроки і батьки кажуть, що забагато уроків.

Знову ж таки, якщо лунає тривога, відсутнє світло, а у вас був запланований синхронний режим, тоді потрібно багато часу на те, щоб переформатувати інформацію в асинхронний режим і дуже часто цей матеріал переноситься на наступний урок за рахунок іншої теми.

З якими проблемами стикнулись вчителі від керівників закладів освіти:

1) Вимагання проводити уроки в школі. Приходити до школи, бути присутніми з 8:00 до 15:00 в школі. Були навіть моменти коли класні кімнати налаштовували під певний клас і вчителі бігали по кабінетах відповідно до розкладу. Це означає, що адміністрація закладу не знає, як керувати, аналізувати уроки, слідкувати за вчителями які знаходяться вдома. В зимовий період це викликає обурення, тому що школи не опалюються. Це холодно, небезпечно, не зручно. Якщо діти не ходять до школи, тому що немає укриття, чому там мають знаходитись вчителі? Вчителю потрібно дійти до школи, повернутись.

2) Відсутність єдиної платформи. Це або небажання в цьому розбиратись, або вчитель інформатики не підказує оптимальний варіант. Заклад освіти не може проаналізувати якість цих уроків. Аналіз має бути, щоб розуміти що вдається, що ні, що варто покращити.

3) Паперовий журнал. В багатьох школах є паперовий журнал і більшість шкіл відмовляються переходити на електронний варіант де можна виправити помилки. Паперові журнали мають постійно заповнюватись в школах не зважаючи на умови. В цьому році з багатьма журналами, такими як Нові знання і e-journal, на них була досить серйозна DoS-атака і були збої, але робота відновлювалась і можна було пізніше їх спокійно заповнити, виставити оцінки, «н», адміністрація може їх проаналізувати в будь-який момент.

Перевага електронних журналів очевидна, не потрібно ризикувати життям, для того, щоб їх заповнити. Потрібно розвиватись та рухатись вперед. Звісно не обійдеться від спротиву тих педагогічних працівників, які мають низький рівень володіння ІКТ.

4) Комунальні рахунки, інтернет, техніка. Для того, щоб провести онлайн-урок потрібно, щоб учні чули і бачили педагогів. Школа надає лише ноутбуки для старшої школи і то не в тій кількості, що потрібна. Для початкової: ноутбук, принтер, сканер, ламінатор, проєктор або телевізор. Ноутбуки слабенькі, вони довго завантажуються і довго обробляють інформацію, особливо коли використовується багато ресурсів. Звичайно, в цьому році видали Chromebook, але й з ними виникли труднощі. Клавіатура з англійськими буквами, операційна система Chrome OS, лише один обліковий запис, який має підтверджуватись вищими органами, робота лише з підключенням до інтернету, багато програм не підтримується. Для зручності власним коштом докуплялись камери, мікрофони, led-лампи, концентратори. Коли виникають проблеми з Wi-Fi вчителі використовують мобільний інтернет, вмикають всюди світло, щоб їх було добре видно. Це не компенсується державою та навіть не обговорюється. Тому це єдиний плюс проводити уроки в школі.

Що ж стосується батьків і їхніх поглядів на дистанційне навчання. Зараз є велика кількість форумів на яких батьки висловлюють свою думку стосовно роботи вчителів та досягнень їх дітей. На одному з таких форумів був коментар від мами: «За що платять вчителям зарплатню якщо ролик надіслали і не перевантажуються». Є різні вчителі, це факт. Але як же день проходить у добросовісних вчителів? День розпочинається з восьмої ранку, проведення онлайн-уроків, запис асинхронних уроків, підготовка онлайн-уроку (на один урок витрачається декілька годин, тому що він містить в собі створення презентації, продумування практичного завдання, перевірка сервісів (не всі сервіси відкриваються на різних гаджетах), вигадування як оцінити дітей, щоб це було не списано), підготовка асинхронного уроку (запис ролика,

завантаження на Youtube канал, розпис детальної інструкції для учня), перевірка зданих робіт, перевірка робіт, які надіслані з запізненням, відповідь на запитання та проблеми, які виникають при здачі робіт. Також, слід пам'ятати про виконання завдань від адміністрації, проведення позакласних заходів, виховних годин тощо. Зараз набагато більше часу йде на роботу яка виконувалась під час уроку, на зворотний зв'язок учням, батькам, формувальне оцінювання, коментування кожної роботи. Після тижнів такої роботи педагоги стомлюються, зникає мотивація, з'являється вигорання, а потім ще й негативні відгуки на пророблену ними роботу. Зникають рамки вільного від роботи часу, батьки пишуть у месенджери і у ввечері, і в ночі, до того ж забувши про елементарну ввічливість, яка виражається фразами «Добрий день/вечір», «Дякую», «Будь ласка». Стали розмитими поняття «урок», «освітній процес», «режим роботи».

Наявні проблеми вчителів, які бачать батьки:

- 1) Вчителі не проводять уроки. На цей час є вчителі, які не проводять уроки, тому що вважають їх необов'язковими.
- 2) Тривалість виконання завдань. Є випадки коли вчителі вранці надсилають завдання, через декілька годин вже чекають готову роботу. В сьогоденнішніх реаліях так не виходить. Існують інші навчальні предмети, повітряні тривоги, вимкнення електроенергії. Є фактори на які не можна вплинути.
- 3) Відсутній зворотний зв'язок. Якщо виникають технічні проблеми, в дитини щось не виходить, учні мають писати про це і отримувати відповідь інакше вони просто перестануть писати, а проблеми так і будуть накопичуватись. Зрозуміло, що це додаткове навантаження на вчителя і необов'язково відразу відповідати, але все ж таки потрібно знайти вільну хвилину для допомоги.
- 4) Великий обсяг завдань. Є випадки коли учні виконують завдання з одного навчального предмета цілий день. Це через те що немає прописаних норм.

5) Не володіють нормативною базою. Педагоги не знають що можуть обирати режим синхронний/асинхронний, є лише уточнення що синхронного режиму не може бути менше ніж 30%. Можливо, це навіть не через незнання, а через політику школи. Вчителі не хочуть йти на конфлікт з дирекцією школи, бояться залишитись без роботи.

6) Низький рівень ІКТ. Це відразу було відчутно. Деякі досі надсилають завдання до уроку у Viber. Важливо підвищувати власний рівень знань та навичок не лише для отримання сертифіката.

7) Презентація як пояснення уроку. Супровід має бути обов'язково, тому що не все можна вписати в презентацію. Інформацію потрібно пояснити та перевірити як її засвоїли діти.

Які ж на цей момент є корисні ресурси для вчителів і звідки можна черпати інформацію.

1) Використання цікавих сервісів. Є велика кількість сервісів за допомогою яких можна створити цікаві інтерактивні вправи, труднощі виникають у невмінні користуватись ними. І через це багато вчителів надсилають лише теоретичний матеріал.

2) Штучний інтелект. Виникає багато суперечок щодо цього. Є багато сервісів які працюють на штучному інтелекті. І діти почали частіше до нього звертатись для вирішення домашнього завдання, але вони забувають про академічну доброчесність. До того ж випускають той момент, що коли домашнє завдання виконує ШІ, то учні цю інформацію не беруть до уваги. Але є рішення, штучний інтелект можна використовувати для створення проблемних ситуацій, які потім будуть обговорюватись та вирішуватись на уроках.

3) Соціальні мережі. Діти використовують соціальні мережі для спілкування між собою, вчителі ж у свою чергу для пошуку нових ідей, поширення інформації, досвіду.

Проблеми, які стали помітними в учнів за період дистанційного навчання:

1) Мотивація. За ці роки стало очевидною проблемою відсутність мотивації та їхня розслабленість. Є учні які повністю втратили інтерес до навчання. Які б сервіси вчителі не використовували, які б форми роботи не організовували – все марно, діти не під'єднуються до уроків. Така проблема існує у всіх закладах освіти. Інколи робота з батьками не допомагає, бо батьки не можуть нічого зробити. Розслабила та ситуація, що діти вдома, батьки на роботі. Вони можуть поспати, будь-коли піти поїсти.

2) Замкнутість. Особливо помітною стала замкнутість в п'ятих класах. Це діти які навчались з однією вчителькою, вони не навчилися спілкуватись, бояться вмикати камеру, відповідати, ставити запитання новим вчителям. В класі між дітьми молодшого шкільного віку більше взаємодії, вони більше проявляють активність, ніж у віртуальній класній кімнаті.

3) Плагіат. Звичайно що в кожного вчителя були плагіатні роботи, або зроблені батьками, або взяті з інтернету.

4) Відсутність самоорганізації. Учні не можуть розписати власний робочий день, облаштувати робоче місце, низька соціалізація. Діти пропускають уроки через такі причини: «Я хочу їсти, піду поїм і під'єднаюсь», «Мені потрібно вигуляти собаку», «В мене поганий інтернет, я не можу відповісти», «Щось з мікрофоном, камера не працює» тощо.

5) Нерозуміння матеріалу. Діти які не мають бажання вчитись, батькам говорять, що вони не розуміють матеріалу який пояснює вчитель і у зв'язку з цим не виконують домашнє завдання. Після чого батьки висувають претензії адміністрації. В такому випадку допомагають записані відеоуроки. І якщо запитати в дитини, що саме в тебе не вийшло або яка інформація була незасвоєна дитина відповісти не може, тому що вона навіть не переглядала дане відео. І батьки розуміють в чому причина невиконаного завдання.

Яка ж ситуація складається з батьками та які виникають проблеми:

1) Не розуміння системи освіти. Вони не розуміють що є навчальні програми, затвердженні Міністерством освіти теми. Якщо є тема вчителі

мають надати базові знання та навички. Також, нерозуміння що є положення про дистанційну освіту і що вчителі мають право обирати режим уроку.

2) Не проводиться робота з батьками. Потрібно посилити роботу з батьками, пояснювати як працює система освіти, що існує Державний стандарт, вчителі не самі вигадують теми уроків, що вони затверджені Міністерством, що є нормативна база, санітарні норми тощо.

3) Фільтрація завдань. Батьки навчають дітей не виконувати завдання з предметів, які вони вважають необов'язковими.

4) Виконання завдань замість учнів. Вчителі прекрасно розуміють хто виконував домашнє завдання. Це добре коли батьки допомагають і пояснюють, але частіше за все вони лише виконують, а роз'яснення до завдань вони не надають. І коли проводиться перевірка домашнього завдання це впливає.

5) Відчуття боргу школи перед батьками та учнями. Улюблені фрази батьків, що школа має надати техніку, доступ до мережі Інтернет і т.п. Але потрібно пояснювати батькам що в положенні про дистанційну освіту є пункт 13 в якому прописано, що батьки сприяють реалізації освітньої програми дитини, освітні програми з окремих предметів та досягнення наданих ними результатів навчання, реалізація індивідуальної освітньої траєкторії, турбота про фізичне і психічне здоров'я дітей, формувати свої навички здорового способу життя, а також сприяти дотриманню студентами академічної доброчесності в навчальному процесі.

Якщо під час дистанційного навчання батьки не виконують своїх обов'язків щодо забезпечення отримання дитиною освіти, зокрема не забезпечують участь дитини у навчальному процесі протягом 10 робочих днів підряд з невідомих причин, навчальний заклад інформує відповідну службу у справах дітей.

У вересні багато закладів освіти продовжать дистанційне навчання, щоб хотілося змінити. По-перше, це побачити зміни в нормативній базі саме для дистанційної освіти, щоб не шукати вихід із ситуації і щоб потім не довелося

перевірчим органам пояснювати чому було зроблено ось так. По-друге, було б чудово якби вчителі займались професійним розвитком не заради 150 годин для підвищення кваліфікації, а для самоосвіти. Вивчали б інші сервіси для зацікавленості учнів. По-третє, більше спілкуватись з батьками. Тому що батьки на сьогодні на більшість повідомлень реагують агресивно і тільки потім починають розбиратись в ситуації що склалась.

Ці проблеми наявні не в одній школі, не в одному регіоні. Вони загальні і їх треба вирішувати. Щось вчителі можуть власними руками вирішити, а щось лише на рівні Міністерства. Є розуміння що дистанційну освіту потрібно покращувати, тому що вона нікуди не зникне.

## **1.2. Принципи, методи та прийоми формування іншомовної лексичної компетентності учнів під час дистанційного навчання.**

Дистанційна школа - це звичайний навчальний заклад, в якому кожен учень отримує знання відповідно до державної програми. Також є розклад уроків, контрольних робіт і різних завдань. Однак, на відміну від звичайної школи, в дистанційній школі дитина не прив'язана ні до місця навчання, ні до часу. Студент виконує всі завдання на власному комп'ютері і може зробити це з будь-якої точки світу і в зручний для себе момент. Головне - мати доступ до інтернету [11].

Дистанційне навчання - це насамперед навчання. Тому процес організації та теорії навчання (наприклад, асоціативний рефлекс) нікуди не зникає, є тільки інший спосіб спілкування.

Як зазначив Т. Продун у своїй роботі в галузі дистанційного навчання, дитина повинна переходити від сприйняття до розуміння інформації, запам'ятовуючи, можливо, відтворюючи, використовуючи її на різних рівнях [27].



На наш погляд принципи, методи та прийоми формування іншомовної лексичної компетенції залишилися незмінними, вони лише змінили формат навчання.

Вивчення англійської мови та розширення своєї словникової бази – це ключ до успіху у сучасному світі. Знання англійської мови дає можливість учням зрозуміти інформацію, яка надходить з усього світу, а також бути конкурентоспроможними на ринку праці.

Згідно з дослідженнями, людина повинна знати приблизно 20 тисяч слів, щоб вільно спілкуватися англійською мовою. Тому, формування професійної лексики – це необхідний елемент вивчення англійської мови для старшокласників.

Вивчення іноземної мови (ІМ) в середній школі передбачає вивчення не тільки певної кількості слів. Однією з цілей навчання ІМ є формування лексичної компетентності іноземної мови, що є важливою передумовою опановування комунікативною компетентністю іноземної мови. Лексична компетентність (ЛК) - здатність людини правильно формулювати свої висловлювання і розуміти мовлення оточення, яка заснована на складній і динамічній взаємодії відповідних навичок, знань і лексичної обізнаності. Таким чином, ЛК містить лексичні навички, знання та загальне розуміння мови або здатність використовувати їх у всіх видах мовної діяльності (МД).

Лексичними навичками називаються навички інтуїтивно правильного розуміння і використання іноземної лексики, засновані на лексичних відносинах між слуховими, моторно-графічними формами слова і його значенням, а також зв'язки між словами ІМ. Одиницею лексичного навчального матеріалу є лексична одиниця (ЛО), яка може бути не тільки словом, але й постійною фразою і навіть так званім «останнім реченням» (тобто незамінним у мовленні) [6].

Існують рецептивні і репродуктивні лексичні навички. Когнітивні навички - це навички сприйняття та розуміння ЛО розмовною та письмовою мовою, а саме:

- визнання, диференціація та ідентифікація усних та письмових форм ЛО;
- співвідношення ЛО з об'єктом або проявом;
- обґрунтоване припущення вартості ЛО.

Репродуктивні навички розуміються як здатність використовувати ЛО в розмовній або письмовій мові, що передбачає:

- викликати ЛО з довготривалої пам'яті;
- відтворення ЛО в зовнішній речі;
- миттєве поєднання ЛО з іншими словами, формування синтаксису і фрази відповідно до правил лексичної сумісності;
- вибір правильний стиль (офіційний/неофіційний).

Навички лексичної мови знаходяться в центрі всіх типів МД, тому лексичні навички слухання, говоріння, читання та письма повинні бути сформовані.

Цілі ЛК визначаються в Програмі відповідно до ступенів підготовки. Формування лексичної компетентності іноземної мови (ЛК) в учнів середніх шкіл спрямоване на опанування ЛК відповідно до обраних тем та напрямів комунікації [22].

У початковій школі (5-9 класи) починається етап системної та послідовної роботи з автентичними навчальними матеріалами, що забезпечують нормативну власність на спілкування. Обсяг ЛО зростає, в тому числі з соціокультурною складовою, що сприяє формуванню соціолінгвістичної компетентності. Предмет охоплює різні галузі навчання, в тому числі ті, які були предметом або предметом вивчення в класі з інших предметів (міждисциплінарних зв'язків) або з власного життєвого досвіду. Зростає частка самостійної роботи учнів, диверсифікуються види освітньої діяльності, активно використовуються мовленнєві ситуації, які привносять освітнє спілкування в реальні умови. С.В. Смоліна детально описує сфери спілкування, в яких визначений предмет ситуаційної комунікації і зазначає, що вони залишаються такими ж, як і на початку: особистісні, освітня та публічна. Тема ситуаційного спілкування розширюється: я, моя сім'я, мої друзі (сімейні зв'язки, розпорядок дня, зовнішність, риси характеру, обов'язки в сім'ї, сімейні

традиції, автобіографія). Одяг, їжа, напої (шопінг, відвідування магазинів, традиції харчування, основний асортимент товарів, ціна, гроші, розміри одягу, назви страв, приготування їжі, сервування столу, кухонна техніка, посуд). Відпочинок та дозвілля (хобі, вільний час, свята, спорт, Олімпійські ігри, кіно і театр, спортсмени, спорт, клуби, секції). Природа. Погода. Подорожі (загальна інформація про Великобританію, Україну, види транспорту, багаж, проїзні документи, пам'ятки столиць). Рідне місто. Село. Свята і традиції. Шкільне життя (навчальні предмети, робочий день, урок англійської мови, види діяльності в класі, улюблений предмет, позашкільні заходи, види шкіл, навчальний персонал, система оцінювання, правила поведінки). охорона здоров'я (відвідування лікаря; симптоми захворювань, медичні установи, медичні працівники, медикаменти). Стиль життя (здоровий спосіб життя, розваги, друзі по перу, активний відпочинок). Шкільна бібліотека (вибір книг для читання, улюблений письменник, книга, літературний герой, літературні жанри, робота в бібліотеці). ЗМІ (преса, рубрики, телебачення і радіо, програми, ведучі, улюблені радіо/телепрограми). Музика (музичні стилі, жанри, композитори, музиканти, виконавці, інструменти, відвідуваність концертів). Великобританія (географічне положення, географічні поняття, типи ландшафтів, клімат, населення). Україна (географічне положення, клімат, населення). Молодіжна культура (зовнішність, захоплення, молодіжні організації, клуби, табори, течії молодіжної культури). Науково-технічний прогрес (відомі вчені, винахідники та винаходи). Робота і професія (професії, вибір професії, особливості професій, фактори впливу на вибір професії). Рівень володіння іноземною мовою наприкінці дев'ятого класу має відповідати рівню А2 + відповідно до "Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти: навчання, викладання, оцінювання" [34].

У різних навчально-методичних посібниках ми можемо зустріти етапи формування іншомовної лексичної компетентності. У посібнику Л. Калініної ми бачимо ці три етапи:

- 1) ознайомлення з новими лексичними одиницями (ЛО);

2) рецептивно-репродуктивне навчання;

3) комунікативна практика.

А також, призначення кожного з них розписано:

Мета 1-го етапу - впровадження нових ЛО, розкриття їх значення та забезпечення їх первинної асиміляції.

Метою II етапу є організація навчання студентів з питань засвоєння форми та значень нових ЛО, організація навчання студентів використанню нових ЛО на рівні словосполучення.

Метою III етапу є забезпечення комунікативної практики, використання нових ЛО у різних видах мовленнєвої діяльності [28, с. 18-19].

Лексичний аспект спілкування має такі особливості, що полегшують його засвоєння, але є й такі, що його ускладнюють, пов'язані з формою слова (звуковий, графічний, граматичний), його значенням, характером сумісності з іншими словами, вживанням слів, а також невідповідністю словам рідної мови [18].

Умови навчання в середніх школах, недостатня кількість уроків і обмежена тематика вимагають підбору лексичного мінімуму, який повинен відповідати цілям і змісту профільного навчання в середній школі [28].

Результати аналізу динаміки розвитку словникового навчання на основі роботи О. Миролюбова «Історія вітчизняної методики викладання іноземних мов» полягають у тому, що 50 років тому вони дійшли висновку, що необхідно вибрати активний словник (розмовний, письмовий) і сформувані пасивні та потенційні словники. Потенційний словник включає:

1) міжнародні слова, подібні за звучанням або письмом і за змістом до слів рідної мови;

2) похідні та складні слова, що складаються з відомих учням компонентів;

3) конвертовані слова;

4) нові значення відомих багатозначних слів;

5) слова, значення яких учні можуть вгадати за контекстом при прослуховуванні або читанні. Для вибору лексичних одиниць існують

критерії: сумісність, семантична цінність, стилістична необмеженість, частота, полісемантичність, словотворчість.

Ще в середині минулого століття зазначалося, що переклад як спосіб семантизації лексичних одиниць не завжди ефективний - сенс не всіх лексичних одиниць можна пояснити перекладом. Щоб вибрати оптимальний метод семантизації, необхідно проаналізувати лексичні одиниці. Ще 100 років тому люди зрозуміли, що просто запам'ятовувати лексичні одиниці немає сенсу, тому що вони забуті, тому необхідно використовувати вправи із залученням всіх видів мовленнєвої активності [18].

Т. Копетчук у своїх роботах пояснює, що формування лексичних навичок передбачає засвоєння студентами правил взаємозв'язку певної лексичної одиниці з іншими лексиками в тематичних і семантичних групах, з синонімами і антонімами; засвоєння правил словотворення; засвоєння функцій (передбачених чинним навчальним планом) певної лексичної одиниці в рецептивних і продуктивних текстах. Всі складові лексичних навичок повинні враховуватися автором посібника як під час семантизації нового слова, так і в процесі його використання в усній і письмовій мові. Перераховані вище відповідають вправам, що забезпечують володіння лексичною одиницею на трьох рівнях:

1) значення;

2) форми (формування);

3) функції (межі і сфери використання) в мовленнєвій діяльності:

- вправи з семантизації лексичних одиниць;

- підготовчі навчальні вправи рецептивного та продуктивного спрямування для: а) диференціації, б) повторення, в) порівняння, г) групування, е) відбору за певними ознаками;

- вправи для заміни: а) заповнення прогалін, б) заміна, в) доповнення (заповнення прогалін, заміна, доповнення);

- будівельні вправи: а) побудова речення з цих компонентів; б) «виправлення помилок»; в) заповнення мовних висловлювань; г) заповнення

прогалин у мовних висловлюваннях; е) заміна окремих слів їх синонімами/антонімами; е) побудова мовних висловлювань з цих компонентів; е) визначення відносин між реченнями/висловлюваннями та малюнками;

- вправи трансформації: а) розширення речення/висловлювання; б) зменшення (стиснення) речення/висловлювання; в) перефразування; г) заміна окремих компонентів речення/висловлювання даними; е) заміна змісту висловлювання;

- активація лексичного матеріалу: а) додавання, б) розширення, в) заповнення, г) верстка, е) виготовлення тексту в усній/письмовій формі, е) формулювання відповідей на запитання [29].

Т. Копетчук зазначає, що вчитель повинен забезпечити систематичне повторення раніше вивчених лексичних одиниць на всіх рівнях освіти [29].

Лексичні та розмовні вправи призначені для активації вивчених слів і виразів, що використовуються в типових комунікативних ситуаціях, поліпшення навичок слухання і говоріння. Підкреслюється активне і сильне засвоєння лексики, поглиблення знань учнів і розвиток почуття мови. Значна кількість вправ сприяє комунікативній спрямованості навчального процесу [25].

Давайте більш детально розглянемо як же формується лексична компетентність під час дистанційного навчання.

Сьогодні не існує єдиного стандарту програмного забезпечення, який би стримував широке впровадження мобільних технологій: практично кожен виробник має свою операційну систему і мультимедійні додатки. Операційні системи ноутбуків і планшетних комп'ютерів не відрізняються від відповідних засобів КПК. КПК та смартфони працюють переважно на Windows, яка містить програмне забезпечення, таке як календар, контакти, записаний голос тощо. При цьому найбільш поширені платформи включають Symbian і Blackberry, перспективною є платформа Android. Однак зауважимо, що існують стандартні елементи дистанційного навчання, які використовуються

як учнями, так і викладачами для отримання нових знань та їх реалізації, до яких належать:

- чат-класи - тренінги, які проводяться з використанням чат-технологій, проводяться синхронно, тобто всі учасники мають одночасний доступ до чату. У багатьох закладах дистанційного навчання існує чат-школа, в якій діяльність дистанційних вчителів та учнів організовується через чати;

- вебзаходи - дистанційні заняття, конференції, семінари, ділові ігри, лабораторні роботи, майстер-класи та інші форми навчальних занять, що проводяться з використанням телекомунікаційних та інших особливостей всесвітньої павутини;

- телеконференції - проводяться, як правило, на основі списків розсилки за допомогою електронної пошти. Існує також форма дистанційного навчання, за якою навчальні матеріали надсилаються поштою в регіони [12].

На уроках англійської мови за допомогою інструментів ІКТ і всесвітньої павутини можна вирішити ряд дидактичних завдань:

- поповнити свій словниковий запас, як активний, так і пасивний, лексикою сучасної англійської мови, що відображає певний етап розвитку культури народу, соціальної та політичної структури суспільства;

- познайомитися з культурними знаннями, що містять мовний етикет, особливостями мовної поведінки різних народів в умовах спілкування, особливостями культури, традиціями країни вивченої мови;

- формувати лексичні навички та навички читання;

- поліпшити здатність усного мовлення студентів;

- вдосконалювати навички аудіювання на основі автентичних аудіо текстів мережі Інтернет;

- сформувати стабільну мотивацію іншомовної діяльності учнів на уроці на основі систематичного використання «живих» матеріалів, обговорення не тільки питань до текстів підручника, а й актуальних проблем, що цікавлять кожного. Викладач стає предметом дистанційного навчання і може повністю реалізувати себе, створюючи окремі онлайн-курси, де отримує можливість

працювати з персональним сайтом, переглядати презентації різних напрямків, виконувати авторські тести онлайн, які він може створювати в різних сервісах (наприклад: Google, Moodle), для подальшого вивчення і закріплення матеріалу студентами. Цей вид роботи найчастіше є дистанційною формою самостійної роботи або домашнього завдання учнів. Для поточного та підсумкового контролю знань з тієї чи іншої теми вчитель може створити додаткові онлайн-тести, що використовуються на уроці, з можливістю миттєвої перевірки та самоконтролю. Щоб зробити процес оцінювання результатів більш привабливим для студентів, пропонуємо звернутися до численних освітніх інтернет-платформ, зокрема Kahoot, які прості у використанні та пропонують безплатні варіанти вікторин, тестів різного профілю та навчальних ігор.

Однак зверніть увагу, що при створенні курсу дистанційного навчання, призначеного для формування різних мовленнєвих навичок, необхідно враховувати ряд особливостей, а саме:

- зміст курсу має відповідати концепції сучасної системи освіти, державним стандартам та програмі дисципліни;
- спеціальне структурування навчального матеріалу (інтерактивні посилання, підказки, мультимедіа тощо);
- створення умов для мережевої взаємодії всіх учасників освітнього процесу (форум, чат, скайп, відео тощо);
- створення умов для впровадження сучасних педагогічних технологій (розробка проблемних проблем, навчання у співпраці, проведення дискусій, рольових та ділових ігор, проєктна діяльність тощо) [12].

Ефективність дистанційного навчання англійською мовою виникає при:

- дистанційні курси передбачають більш ґрунтовне і детальне планування діяльності студента, його організацію, чітке викладення завдань і цілей навчання, направлення необхідних навчальних матеріалів;
- інтерактивність - ключове поняття освітніх програм дистанційного навчання. курси дистанційного навчання англійською мовою повинні



забезпечувати максимально можливу інтерактивність між студентом і викладачем, зворотний зв'язок між студентом і навчальним матеріалом, забезпечувати можливість групового навчання;

- високоефективний зворотний зв'язок, щоб студенти могли бути впевнені в правильності свого прогресу на шляху від незнання до знань. Такий зворотний зв'язок повинен бути як післяопераційним, так і оперативним, і відстроченим у формі зовнішнього оцінювання;

- мотивація - для цього важливо використовувати різні методики і засоби;

- структурування курсу дистанційного навчання має бути модульним, щоб студент мав можливість чітко усвідомлювати свій прогрес від модуля до модуля, міг обрати будь-який модуль на свій розсуд або на розсуд викладача залежно від рівня навчання [14].

Для створення повноцінного електронного курсу необхідно дотримуватися ряду принципів, а саме:

- принцип розповсюдження навчального матеріалу. Інформаційні навчальні ресурси можна розділити на дві групи: ті, які знаходяться в учня (локальні компоненти), і ті, які розташовані на комп'ютерах школи (мережеві компоненти, такі як сервери).

- принцип інтерактивності навчального матеріалу. З електронним навчанням потрібен цілісний інтерактивний курс, що досить повно представляє всю освітню інформацію. Курс розроблений таким чином, що студент досить чітко дотримується рекомендацій викладача для отримання повної цілісної інформації в рамках курсу.

- принцип адаптивності до особистісних особливостей учня. Обсяг і подача інформації, пропонованої студентам за певний період часу, варіюється в залежності від їх індивідуальних особливостей. Крім створення курсів на різних платформах (Google, Moodle, Human), викладач має можливість використовувати індивідуальні інтернет-ресурси, де є можливості залучення певних видів діяльності, зокрема, для підвищення лексичних навичок. До

таких сайтів належать Британська Рада (<https://www.britishcouncil.org.ua/>), Британська Рада LearnEnglish Kids, (<https://learnenglishkids.britishcouncil.org/>), подкаст Agendaweb (<https://agendaweb.org/>) та інші ресурси. Ці сайти мають перелік завдань, текстів відео та аудіо завдань з різноманітними темами, на яких розглядаються різні завдання (зіставити картинку і слово; Слухати і підбирати правильні слова; Дивитися і матч і т.д.). Такі завдання спрощують оновлення лексичних одиниць, вивчення зовнішньої форми ЛО, закріплення матеріалу. Крім того, контроль досліджуваного матеріалу може бути реалізований завдяки платформі Kahoot у вигляді ігрової вікторини замість типового диктанту, що підвищить мотивацію учнів до навчання та зменшить стрес. Такі завдання можна виконувати самостійно або під час онлайн-занять, які можна проводити за допомогою сервісів Zoom або GoogleMeet [12].

Іншомовна англійська лексика має велике значення для молодих людей і вона може допомогти навіть у створенні власного бізнесу. І основою формування іншомовної лексики є регулярне повторення та вивчення нових слів та фраз пов'язаних зі сферою професійного розвитку і на запитання: «Як саме вивчати іншомовну лексику?», ми можемо запропонувати декілька практичних порад. Всі розуміють, що це довгий процес, який потребує витримки, часу, зусиль, але є певні методи та прийоми, які допоможуть у пришвидшенні. Наприклад, ви можете використовувати спеціальну літературу та певні додатки. За допомогою спеціальних додатків на різних гаджетах учням буде легше вивчати нові фрази та слова. Додатки будуть надсилати їм сповіщення щодня з повідомленням, що у них сьогодні ще непройдений урок. Також важливим методом є практика. Це найефективніший спосіб вивчення. Коли ви будете речення з новими словами, фразами вони швидше відкладаються у пам'яті. Тому частіше спонукайте до спілкування. Окрім цього ще діти можуть спілкуватись не лише в онлайн-кімнаті, а й вдома з рідними, якщо вони володіють мовою. Пам'ятайте про прослуховування аудіотекстів, перегляд відеороликів, читання текстів в оригіналі. Окрім цього пошук нових слів можна починати зі споріднених слів, щоб урізноманітнити

власний словниковий запас. І старшокласники можуть складати для себе певні словникові таблиці де вони будуть записувати нові слова, які зустрічаються у книжках. Таблицю можна розширити не лише транскрипцією та перекладом, до неї можна додати синоніми, антоніми і це вже сприятиме кращому запам'ятовуванню. Ще один корисний спосіб – це ігри. Учні можуть виконувати ролі професійних фахівців та будувати між собою діалоги, де вони використовуватимуть лексику, яка знадобиться їм в майбутньому для обраних професій. Ще вони можуть організовувати дебати на різні теми з професійного спрямування.

Звичайно, після вивчення слів їх потрібно закріплювати. Можна запропонувати дітям описати картинку, використавши нові слова. Можна запропонувати готові діалоги, які діти програють між собою. Все залежить від практики і бажання вчителя підійти творчо до поставленої мети. Також, одним з найефективніших способів засвоєння нових слів, є інтерактивні вправи. Дітям, як і дорослим цікавіше вивчати англійську за допомогою ігор. Для цього створенні сервіси такі як: Learning Apps, Wordwall, Kahoot! Ігри надають стимулу у вивченні англійської мови.

### **1.3. Онлайн-ресурси як засіб реалізації формування іншомовної лексичної компетентності учнів під час дистанційного навчання**

Інтернет-ресурси є багаторазовим інструментом, що означає, що студент завжди може повернутися до завдання, яке він погано розумів або виконував, читати інформацію, щоб нагадати собі про ключові моменти. Вся інформація зберігається в мережі у відкритому доступі, студент може самостійно і більш ефективно боротися зі своїми труднощами. А.В. Амеліна провела дослідження ефективності використання електронних ресурсів у навчальному процесі, довівши, що інтернет-ресурси:

- 1) підвищення пізнавальної активності учнів;

2) забезпечити позитивну мотивацію до навчання;

3) формування навичок самостійної роботи та наукової діяльності [17].

Активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес закладів загальної середньої освіти зумовлено сучасною розробкою програмно-технічних засобів створення, зберігання та обробки інформації у світі. Використання ІКТ набуває все більшого значення, включаючи викладання іноземної мови, одним з важливих аспектів якого є формування лексичної компетентності у студентів [24].

Значний спектр використання інформаційних технологій в організації навчальної діяльності студента. Однак, враховуючи вікові особливості школярів, вимоги до програмного забезпечення навчального призначення, вимоги до викладання іншомовної лексики учнів початкової стадії серед інформаційних технологій, можна виділити такі види, які найбільш підходять для використання: навчальна, інформаційна, модельна [13].

Однією з цілей вивчення іноземної мови є формування іншомовної лексичної компетентності, що є важливою передумовою опанування іншомовною комунікативною компетентністю.

Лексична компетентність - це здатність людини правильно оформляти свої висловлювання і розуміти мову оточення, яка базується на складній і динамічній взаємодії відповідних навичок, знань і лексичної обізнаності. Отже, лексична компетентність містить лексичні навички, знання та загальну лінгвістичну здатність використовувати їх у всіх видах мовної діяльності [35, с.18].

Збагачення лексичного запасу відіграє ключову роль у вивченні англійської мови. Використання альтернативних освітніх платформ в цьому випадку може зіграти важливу роль, адже без практичного застосування вивчених слів може виникнути ряд труднощів. Крім того, вивчення англійської мови дає можливість студентам розвивати навички цифрової грамотності, адже вивчення іноземної мови відбувається з використанням інформаційно-комунікаційних технологій [1, с. 2-3].

Завдяки сучасним технологіям, а також безмежним можливостям Інтернету заняття виводяться на новий рівень - поза класом. Найбільш ефективними ресурсами для викладання іншомовної лексики на початковому етапі є, наприклад, освітня платформа Graasp, яка дозволяє створювати такі навчальні середовища, де учні можуть формувати лексичну компетентність як у мовних, так і мовних завданнях [36, с. 10.].

З появою такої тенденції, як гейміфікація навчального процесу, стає зрозуміло, що навчання може і повинно бути цікавим. Наприклад, освітньо-ігрова платформа Kahoot! дозволяє створювати інтерактивні дидактичні ігри та тести, що створює позитивні емоції та сприяє кращому засвоєнню інформації, зокрема лексичного матеріалу [24].

Для потреб сучасного викладача англійської мови розроблено безліч електронних ресурсів. Так, портал IXL (<http://www.ixl.com/>) пропонує близько 100 інтерактивних вправ англійською мовою для кожної вікової категорії (від дошкільного віку до 8 класу); портал Learn English Kids представляє значну кількість інтерактивних ігор для формування та активізації словникового запасу, засвоєння граматичних правил, формування навичок написання слів літерами, розпізнавання змісту на слух, потужну колекцію пісень, мультфільмів, різноманітних історій, відеофрагментів, які можна використовувати на уроках; Портал Esl Games Plus (<http://www.eslgamesplus.com/pirate-games/>) пропонує використовувати повноцінні дидактичні ігри, орієнтовані на вивчення граматики і лексики англійської мови [24].

О. Вишневський зазначає, що серед електронних та аудіовізуальних ресурсів, які зараз використовуються в методиці викладання мови, є:

- електронні словники, особливо віднесені до навчальних (тлумачні, перекладні, термінологічні, довідкові, інтерактивні);
- першоджерела англійськомовних матеріалів (у текстовому, графічному, відео, аудіо, ігрових форматах);

- широкий спектр освітніх ресурсів, які допоможуть вам у вивченні англійської мови (онлайн-книги та довідники, спеціальні програми);
- прикладні програми (наприклад, платформи Pearson Language Learning Laboratory);
- Instagram Facebook;
- електронна пошта, форуми, групи в соціальних мережах;
- електронні засоби зв'язку, в тому числі синхронний зв'язок (блоги, відеоконференції, спілкування в Viber, Telegram) і асинхронний (електронна пошта, форуми, групи в соціальних мережах Facebook, Instagram);
- освітні ресурси в Інтернеті (гарячий список, мультимедійний альбом, вебквест) [7].

Н. Гаврилюк наводить наступні категорії мобільних додатків.

1. Програми, спрямовані на пошук інформації: пошукові системи та онлайн-словники.
2. Освітні програми. Освітні програми, спрямовані на поглиблення знань і підвищення мовленнєвих навичок: вивчення граматики, розширення словникового запасу. Їх перевага в тому, що вони детально розглядають відпрацьовані навички і тренують їх більш точно, не відволікаючи уваги на інші навички. Серед найпопулярніших освітніх програм - Memrise і Busuu.
3. Не освітні програми. Програми для створення опитувань, рейтингів, тестів (наприклад, QuickResponse).
4. Доповнена і віртуальна реальність. Введіть в сенсорне поле будь-які сенсорні дані, які можна вважати смартфоном. Тобто об'єкти, спеціально створені за допомогою комп'ютера [8, с. 240].

Доцільність використання Інтернету обумовлена тим, що сучасні технології забезпечують економію часу метод вивчення англійської мови, що відповідає потребам студентів в інформації та комунікації. Вебресурс дають постійну можливість вивчати мову і дозволяють самостійно вибирати час і місце навчання, його варіанти і типи в залежності від їх потреб [18].

Принципово новою для галузі навчання є інтерактивність мобільних додатків, що надає можливості для активного засвоєння лексичних одиниць та розвитку навичок виявлення лексичних одиниць, що дозволяє значно скоротити час на формування іншомовної лексичної компетенції.

Звертаємо увагу Завдання, які представлені в навчальній літературі з розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності (читання, говоріння, письмо, аудіювання), учні також можуть виконувати на своїх смартфонах і планшетах. Викладач супроводжує цей процес: пояснює, допомагає, перевіряє виконання завдань, консультує тощо.

Використання мобільного додатку в процесі вивчення іноземної мови для формування лексичної іншомовної компетентності дає можливість зберігати лексичні одиниці; відтворювати їх на основі графічних символів; виконувати різноманітні лексичні вправи; організувати швидкий пошук необхідних лексичних одиниць; виконати якісний переклад; здійснювати автоматизований самоконтроль; здійснення інформаційної взаємодії в інформаційно-комунікаційному предметному середовищі, візуалізація навчальної інформації, вибір індивідуального режиму роботи [19].

Відомо, що для формування лексичних навичок виконуються наступні вправи: читання вголос, заповнення пропущених лексичних одиниць у тексті, заповнення речень, відповіді на різні види питань [35].

Всі ці вправи можна виконувати за допомогою розробленого мобільного додатку. Крім того, розроблений додаток можна використовувати на кожному етапі вивчення словникового запасу: наближено-підготовчому, тренувальному, ситуаційно-змінному [19].

Використання мобільних додатків у навчанні може підвищити інтерес учнів до вивчення англійської мови. Спектр можливостей, які вони надають, може бути вбудований в структуру практично кожного уроку з наступними цілями: ознайомлення та розробка нового матеріалу; перевірка вивченого лексико-граматичного матеріалу; аудит з використанням аудіо- та відеоматеріалів; введення словників у відповідний навчальний матеріал тощо.

Сьогодні розроблено значну кількість мобільних додатків і програм для вивчення англійської мови, спрямованих як на набуття різних навичок і навичок, так і на розвиток різних видів мовленнєвої діяльності.

Досить широкий спектр і різноманітність доступних мобільних навчальних ресурсів дозволяє вибрати програми відповідно до індивідуальних потреб, інтересів і рівня мовної підготовки студентів англійською мовою [53].

Для того, щоб правильно оцінити переваги і недоліки використання мобільних технологій при вивченні англійської літератури, на думку вченого А.О. Шумила, важливо враховувати ряд факторів:

- місце використання - в автономному режимі навчання, в класі/класі або на дистанційному курсі;
- частота застосування - курс повністю побудований на мобільних технологіях, або їх єдиної інтеграції в навчальний процес;
- чи будуть використані тільки навчальні мобільні додатки (pull content) або вони будуть створені викладачем (push content);
- чи будуть використовуватися персональні мобільні пристрої учнів, або їх надасть навчальний заклад [16].

Вчені виділяють наступні переваги використання електронних навчальних ресурсів для створення і використання дидактичних матеріалів:

- індивідуалізація та диференціація навчального процесу;
- підвищення мотивації навчання за рахунок використання різних видів діяльності та джерел інформації;
- зміна характеру пізнавальної діяльності;
- діагностика помилок та навчальних досягнень учнів;
- контроль або моніторинг навчальної діяльності учнів та зворотного зв'язку між викладачем та учнями;
- вільний доступ до дидактичних матеріалів;
- можливість створення онлайн-курсів з обмеженим доступом тощо [16].



О.Томашевська та Л.Тернавська визначили основні переваги навчання за допомогою мобільних пристроїв в цілому та англomовної літератури зокрема:

- навчання без прив'язки до конкретного місця і часу занять;
- легкість, портативність і відносно невисока вартість мобільного пристрою;
- доступність, простота і інтуїтивність технологій;
- Навчання в зручному режимі;
- з урахуванням індивідуальних особливостей студента;
- персоналізація навчального змісту з урахуванням рівня знань дитини дозволяє враховувати індивідуальні особливості кожного і сприяє усвідомленню їх сильних і слабких можливостей навчання;
- лаконічність змісту освіти;
- підтримка студентів з обмеженими можливостями;
- отримання постійного доступу до цифрового освітнього контенту, контролю і самоконтролю матеріалів, до особистих файлів з хмарного сховища;
- перехід від друкованої до електронної, інформаційна безпека всіх видів освітньої діяльності, швидкість розповсюдження навчальних матеріалів серед учнів усіх форм навчання;
- подання інформації в мультимедійному форматі, краще засвоєння матеріалу;
- забезпечення освітніх комунікацій всередині групи, з викладачем, з навчальними закладами, з представниками вітчизняних і закордонних компаній, державних і громадських організацій, вміння працювати разом і виконувати групові завдання;
- постійна консультативна підтримка з боку викладача;
- перехід від інформаційно-комунікаційного тренінгу до інтерактивного, учасники процесу самостійно створюють контент і діляться знаннями в колективній діяльності;

- підвищення мотивації студентів до навчання шляхом впровадження в навчальний процес елементів молодіжної культури (смартфонів, планшетів та інших гаджетів);

- не потребує придбання персонального комп'ютера та паперової навчальної літератури, тобто економічно обґрунтованої [37].

С.Смоліна своєю чергою виявляє низку недоліків при використанні мобільних пристроїв, а саме:

- невеликі екрани мобільних пристроїв не дозволяють відображати всі види інформації;

- швидке розрядження акумулятора портативних пристроїв, що може призвести до втрати частини даних, якщо акумулятор не заряджається вчасно;

- стрімко змінюється ринок ІТ-пристроїв, збільшуються технічні характеристики, застарілі моделі мобільних пристроїв можуть не підтримувати новітні технології;

- необхідність володіння навичками безпечного спілкування в мережі та захисту персональних даних, що вимагає додаткових інформаційних занять;

- не на всі освітні теми можна вибрати необхідний мобільний додаток і не всі теми можна вивчати за допомогою ІТ-пристроїв;

- методична неготовність педагогів до використання мобільних технологій в освіті;

- відсутність контролю за діяльністю студента через мобільний телефон, відволікання учнів на інформацію розважального характеру [34, с. 16].

Використання мобільних пристроїв вимагає від вчителя при вивченні літератури постійного підвищення методичного рівня, підвищення власної інформаційної компетентності та нового погляду на моделювання сучасного уроку. У процесі підготовки до уроку за допомогою гаджетів вчитель повинен забезпечити реалізацію трьох основних принципів організації освітньої діяльності:

- 1) інформацію, що передбачає формування практичних навичок ефективного обробки інформації в різних формах її подання;

2) технологічні, що визначаються навичками та навичками роботи з мобільними пристроями та програмним забезпеченням;

3) процесуально-діяльнісне, що визначається можливістю організації активної навчально-пізнавальної діяльності колегантів шляхом опрацювання інформаційних ресурсів з метою вирішення поставлених завдань [33].

Впровадження мобільних технологій у навчальний процес дозволить:

- забезпечити безперервність та цілісність навчального процесу шляхом забезпечення постійного доступу до довідкових матеріалів та освітніх ресурсів;

- підвищити якість викладання завдяки швидкій реалізації зворотного зв'язку (наприклад (якій частині навчального матеріалу вони навчаються краще, яким темам слід приділяти більше уваги і наскільки підтримується контакт з аудиторією);

- на підставі отриманої інформації викладач може відкоригувати виклад матеріалу;

- здійснювати інформаційно-методичне забезпечення практичної підготовки;

- надавати кращі послуги з точки зору організації навчання: віддалений доступ до навчального плану, поширення різних новин і повідомлень [18].

## **Висновки до розділу 1**

Беручи до уваги все вище сказане підбиваймо підсумки. В Україні дистанційна освіта впроваджується вже більше ніж 10 років. Але до більш стрімкого та активного розвитку її спонукала пандемія спричинена інфекцією COVID-19. Всім відомо, що дистанційне навчання практикувалось серед студентів та дорослих людей і раніше. Цей процес був налагодженим у певних структурах, були створенні онлайн-платформи на яких працювали та вчилися. Але люди, які обирали дистанційний формат робили це усвідомлено. А під час пандемії в країні вибору навчання як такого не було. Спершу навчальні

заклади зачинялись, потім вчителі проходили курси з ІКТ для того, щоб можна було організувати ефективне дистанційне навчання. Це навчання вимагало надзвичайної витримки вчителів, батьків та учнів. З новими викликами з'являлись і нові освітні труднощі. Для вчителів цими труднощами виявилось опанування освітніх платформ, для дітей організований та відповідальний підхід до навчання. Батькам було складно поєднувати роботу та навчання дітей вдома. Але скільки б проблем не виникало, рівень дистанційного навчання явно виріс порівнюючи його за останні роки. Звичайно, що за цей час ми маємо великий освітній розрив, але завдяки новим навичкам, освітнім платформам, які охоплюють багато функцій – ми можемо покращити це становище. Дистанційне навчання принесло багато й хорошого. Вчителі та діти опанували такі навички, які будуть корисними і під час офлайн-уроків. За цей період значно виріс рівень інформаційно-цифрової компетентності, що теж не мало важливо.

Розглядаючи принципи, методи та прийоми формування іншомовної лексичної компетенції ми можемо зробити висновки, що вони пережили не так багато змін, як здавалося б. Все полягає в тому, в якому форматі та за допомогою яких ресурсів ми все це тепер застосовуємо. Вивчення іноземної мови містить формування іншомовної лексичної компетенції, яка є необхідною для формування комунікативної компетенції. Важливим моментом є те, що формування іншомовної лексичної компетентності учнів початкової школи з використанням інструментів ІКТ має відбуватися поетапно. На кожному етапі використовуються відповідні види вправ, які вчитель може розвивати сам за допомогою різноманітних комп'ютерних програм або використовувати готові електронні навчальні матеріали. На першому етапі має відбуватись введення нових лексичних одиниць, їхнє розтлумачення та забезпечення їх первинного засвоєння. Під час другого етапу відбувається засвоєння форми та значення нових ЛО шляхом вправ на автоматизацію. Учні тренуються вживати щойно засвоєні ЛО в реченнях та фразах. І на третьому рівні відбувається забезпечення комунікативної

практики із залученням нових лексичних одиниць, створення проблемних ситуацій і т. д. Потрібно пам'ятати про те, що вчителем має бути забезпечено систематичне повторення раніше вивчених лексичних одиниць.

Що ж стосується інтернет-ресурсів. По-перше, вони привертають увагу учнів до уроку. По-друге, забезпечують позитивну мотивацію навчання. По-третє, діти вчаться працювати самостійно та виконувати пошуково-дослідницьку діяльність. На нашу думку, введення і залучення інтерактивних додатків на уроках було неминучим. Наукові технології стрімко розвиваються, в тому числі й програмно-технічні засоби навчання. Діти у своєму повсякденному житті дуже часто користуються інформаційними технологіями. Починаючи від отримання домашніх завдань у месенджері до пошуку розв'язань в інтернеті. За допомогою навчальних ресурсів ми можемо формувати лексичну компетентність, вони допомагають правильно оформлювати власні висловлювання, сприймати на слух, збагачувати словниковий запас та поглиблювати знання.

Однією з ключових ролей у вивченні англійської мови є збагачення лексичного запасу. Використання інтерактивних освітніх платформ відіграє важливу роль, адже без практичного застосування вивчених слів учні не запам'ятають нові лексичні одиниці, які були введені на уроці.

Зараз все більшої популярності серед вчителів набуває гейміфікація. З її появою освітній процес заграє новими барвами. Діти засвоюють потрібну вчителю інформацію не задумуючись над тим, що вони навчаються. Учні з користю розважаються на уроках. Освітній процес легкий та захопливий.

## РОЗДІЛ 2

### РЕАЛІЗАЦІЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ ЗАСОБАМИ ІКТ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

#### **2.1. Аналіз інтернет-ресурсів, що допомагають формувати іношомовну лексичну компетентність під час дистанційного навчання.**

Процес вивчення будь-якої іноземної мови передбачає обов'язкове формування чотирьох основних видів мовної діяльності. Однак успішне засвоєння англійської мови як іноземної залежить не тільки від розвитку спільних чотирьох типів, але і від засвоєння граматичних форм, орфографії, фонетичних норм, правил вимови і лексики. У методиці вивчення та викладання англійської мови чи не найбільша увага приділяється прийомам вивчення нових слів, на трьох етапах: вступному/підготовчому, автоматизації, прикладному [53].

Підготовчий/вступний етап формування лексичної компетентності передбачає ознайомлення з новою лексикою (звуковими та графічними формами), розкриття нею значень незнайомих лексичних одиниць у перекладному або нескладному вигляді. Методи перекладу є більш традиційними, вони передбачають розкриття значень незнайомих слів і фраз на нову тему одним словом або багатослівним перекладом [53].

Під час перекладного способу можна використовувати онлайн-перекладачі такі як:

- 1) Reverso;
- 2) Google Перекладач;
- 3) DeepL;

На першому скриншоті представлений інтерфейс Reverso (Рис. 2.1.1. <https://drive.google.com/file/d/1WEaCPkggTPjtGD2rhakn3KN7QIXsg7RA/view?>

[usp=drive link](#)). Він на першому місці в моєму списку, тому що, на мій погляд, він найзручніший у використанні та найточніший. Якщо Ви працюєте з багатьма документами на ПК чи мобільному телефоні тоді раджу завантажити додаток Reverso і за замовчуванням встановити. За допомогою комбінації клавіш «Ctrl+C+C» він перекладає виділений Вами текст у різних форматах документів, якщо варіант перекладу вас задовольняє, можна одразу й замінити виділений текст на перекладений. Це не єдина перевага цього перекладача. Сюди ж можна віднести синоніми, якість перекладу, він чудово справляється з різними фразеологізмами. Далі це приклади речень з невідомим словом. Якщо Ви не маєте бажання та часу на авторизацію він видасть 4 приклади, з авторизацією, яка займе близько хвилини він видасть 12 варіантів. Звичайно, як і в будь-якій програмі можна оформити преміум підписку і у вас буде необмежена кількість варіантів, а також додаткові бонуси. Чудова функція яка в нього є – це переклад документів популярних форматів таких як doc, pdf.

Наступний перекладач який вже протягом декількох десятиків років є одним з найпопулярніших це Google Перекладач. Всім давно відомий, простий у користуванні. Якщо шукати перекладач онлайн, то вам його запропонують першим у списку, оскільки він являється похідним продуктом Google. Google перекладач має свої плюси. Для тих хто користується іноземними сайтами в браузері Chrome є розширення Google перекладач. Після завантаження він автоматично перекладатиме сайт на який ви зайшли на вибрану мову. Якщо ж тимчасово ця функція не потрібна, її можна вимкнути. Наступна функція якою дуже часто користуються учні на уроках – це переклад зображень. Робите фото, завантажуйте його в перекладача і одразу на картинці бачимо переклад тексту, щоправда, мінусом цього є відсутність на фото оригінального тексту. Існує ще одна річ, яка відрізняє його від інших онлайн-перекладачів, це тлумачення слів. Під час перекладу одного слова відображається його частина мови, пояснення цього слова іноземною мовою, наведені приклади використання в реченні (Рис. 2.1.2.

[https://drive.google.com/file/d/1KuYy\\_v8ckqkDfZBhDwK6YeBTuwejl1G2/view?](https://drive.google.com/file/d/1KuYy_v8ckqkDfZBhDwK6YeBTuwejl1G2/view?)

[usp=drive link](#) ). Також можна побачити транскрипцію слова та прослухати її. В ньому також можна перекладати цілі файли, а ще він може автоматично визначати мову, дуже зручно, якщо немає бажання вибирати серед цілого списку мову оригіналу. Ще однією чудовою функцією, якою ми можемо скористатись є «історія», дуже зручно якщо над однією темою працюєте декілька днів і вже її перекладав.

Третім онлайн-перекладачем в моєму списку являється DeepL (Рис. 2.1.3. <https://drive.google.com/file/d/1Btl13M1Z9JMH0YLzjjSRWA3pjOrDezkt/view?usp=drive link> ) розроблений в Німеччині. В деяких випадках він більш точний, ніж Google. Додатковою новітньою функцією є редагування, написання текстів за допомогою штучного інтелекту. Він може перекладати навіть завантажені презентації. В його базі є 31 мова з якої на яку він може здійснити переклад. Це досить важливо, тому що якщо розглянути десятку найкращих онлайн-перекладачів, то лише в половини буде доступна українська мова. Хоч і в меншій кількості, але він наводить альтернативи до невідомого слова. Так, як і в більшості програм в нього теж є покращена платна версія. У будь-якому разі зі своєю основною задачею він справляється.

Безперервні методи втілюються за допомогою візуалізації шляхом демонстрації схем, малюнків, предметів, жестів (невербальних). На цьому етапі ви також можете отримати доступ до електронних та мобільних додатків, які дозволяють заохочувати студентів. Наприклад, ви можете підготувати флешкарти для презентації нової лексики, використовуючи популярні світові ресурси: Quizlet, Brainscape, Wordwall і багато інших [53].

Для того, щоб флешкартки були ефективними, є кілька основних правил їх використання:

- одна картка – одне слово;
- промовляти картки вголос;
- вивчати їх по обидва боки – наприклад, і слово-переклад, і переклад-слово;



- змінювати порядок карток для вивчення;
- регулярно повторювати [21].

Розберімо переваги цих ресурсів. Для початку візьмемо Quizlet. За допомогою цього ресурсу можна створити власний курс та завдання до нього. Можна створювати завдання розраховані на виконання в класі та самостійне. Для занять у класі доступні дві форми опрацювання карток: класичний Quizlet Live та перевірка. Для самостійного заняття є чотири форми: картки, заучування, тест, підбір. Картки чудово підійдуть для опрацювання нової теми, заучування для автоматизації/закріплення, підбір для актуалізації, тест для контролю. Після виконання завдання учні бачать власний результат (Рис 2.1.4. [https://drive.google.com/file/d/1pryo45J1J\\_-ISk-SFYy7jyA6D6G9LyBc/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1pryo45J1J_-ISk-SFYy7jyA6D6G9LyBc/view?usp=drive_link)), а вчитель бачить результати учнів. До того ж якщо сеанс заняття був перерваний можна побачити скільки термінів залишилось опрацювати. Якщо все було опрацьовано, бачимо загальний відсоток правильних відповідей. І відразу нам пропонують наступні кроки з вивчення цієї ж теми. Але це при умові, що вчитель має досить часу для того, щоб складати ці завдання. Якщо з вільним часом труднощі, тоді можна скористатись оновленою функцією «Удосконалений пошук». Знаходимо потрібні картки для вивчення з будь-якого предмета.

Наступним не менш корисним ресурсом ми вважаємо Wordwall. Давайте одразу розпочнемо з мінуса. В безплатній пробній версії доступно всього 5 ресурсів. Що таке ресурси? Це інтерактивні вправи які ви можете створити самостійно. В кожному інтерактиві до 10 шаблонів. Це дуже круто, тому що дітям одна й та ж вправа не набридає. Я оформлювала підписку. Ціна дуже порадувала. Сума знімалась автоматично того ж дня наступного місяця. Тариф можна обирати, їх є два: «Стандартний», «Pro». З тарифом «Стандартний» стають доступними 18 інтерактивів (Зіставте, Тест, Випадкові картки (Рис. 2.1.5. [https://drive.google.com/file/d/1Lj9LayamVXCaJe\\_q2CgIe7x0semf4hSBN/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1Lj9LayamVXCaJe_q2CgIe7x0semf4hSBN/view?usp=drive_link)), Відсутнє слово, Сортування по

групах, Відкрийте вікно, Колесо фортуни, Знайдіть відповідність, Анаграма, Нерозбірка, Діаграма з мітками, Зіставлення пар, Правда чи хибність, Вікторина, Gameshow, Погоня по лабіринту, Удар по кроту, Повітряна кулька, Літак), 17 матеріалів які можна видрукувати та необмежена кількість ресурсів, які можна створити. З тарифом «Pro» доступних інтерактивів 33 (усі базові, а також Флешкарти, Перевертайте плитки, Шибениця, Пошук слів, Кросворд, Тест із зображеннями, Порядок ранжування, Категоризуйте, Розшифровка, Виграйте чи програвте вікторину, Конвеєрна стрічка, Магніти зі словами, План розсадження, Вищий або нижчий, Математичний генератор). Учні можуть грати в ці ігри самостійно, або ж по одному. Інтерактивні відео відтворюються на різних гаджетах. Можна використовувати видруковані варіанти для перевірки засвоєння матеріалу.

Brainscape – освітня платформа, яка дозволяє створювати та засвоювати знання з адаптивними картками. На освітньому ресурсі є вже безліч готових карток, але вони швидше підходять для студентів, та людей з просунутим рівнем англійської. Для вчителів цей ресурс буде корисним, якщо вони самостійно створюватимуть картки до уроків. Все що необхідно для цього – це авторизація. Далі створюєте свій курс, наповнюєте його і на уроці презентуєте. Ці картки можна використовувати на етапі закріплення. Коли учні побачили картку, вони мають озвучити її переклад, а далі вчитель відкриває правильну відповідь внаслідок чого учні одразу проводять рефлексію, яка відображається цифрами від 1 до 5, де 1 погано засвоїли, 5 – ідеально (Рис. 2.1.6. [https://drive.google.com/file/d/1WHNiD8QHnOpCsi6baGUSd9InU0kX9Wl2/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1WHNiD8QHnOpCsi6baGUSd9InU0kX9Wl2/view?usp=drive_link) ). Ліворуч на шкалі відобразатиметься відсоток правильних відповідей. Якщо оформити преміум підписку, то можна додавати картинки, звуки.

За умови використання безперекладного способу вивчення лексики у пригоді стане і популярний сайт Youtube, де можна віднайти велику кількість освітніх каналів, що пропонують безплатні матеріали для вивчення іноземної мови. Головна задача – знайти канали, які допоможуть у реалізації вашої мети,

для цього скористайтесь пошуком, як показано на рис. 2.1.7 ([https://drive.google.com/file/d/1WCLEwmZ\\_CMM270\\_qHk8KUsyamedwsTMd/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1WCLEwmZ_CMM270_qHk8KUsyamedwsTMd/view?usp=drive_link)).

Створіть «карту розуму», яка відображає асоціації та ідеї навколо головного слова. Ми пропонуємо слово, і студенти вибирають синоніми, антоніми або асоціативні лексичні одиниці, використовуючи новий словниковий запас. Така ефективна вправа може бути здійснена як традиційним способом (вручну на аркушах паперу), так і за допомогою електронних засобів. (з онлайн-додатками Wondershare Edraw Mind (Рис. 2.1.8. [https://drive.google.com/file/d/1W\\_F3fOMUCKV1\\_s\\_hIP9pt\\_u2\\_7TE5-nJ/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1W_F3fOMUCKV1_s_hIP9pt_u2_7TE5-nJ/view?usp=drive_link)), Coggle (Рис. 2.1.9. [https://drive.google.com/file/d/1ALANAT0baQrXCNtRU3WhKnvnVZTniho-/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1ALANAT0baQrXCNtRU3WhKnvnVZTniho-/view?usp=drive_link)), Mind Map (Рис. 2.1.10. [https://drive.google.com/file/d/1pJJeR4O4TspTeZ3VL9nfRpJo10TTPL9d/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1pJJeR4O4TspTeZ3VL9nfRpJo10TTPL9d/view?usp=drive_link))).

На нашу думку, найефективнішим, найяскравішим ресурсом mind map є Wondershare Edraw Mind. Безплатний доступ до багатьох макетів, стилів, кольорів. Автоматичне зберігання, додаткові зручні функції, підтягування картинок з власного хмарного середовища, спільне редагування. Якщо ж файл створювався для особистих цілей, завжди можна змінити конфігурацію налаштувань та відкрити доступ до перегляду чи навіть редагування файлу через посилання на нього. Якщо говорити про преміум підписку, то можна користуватись штучним інтелектом. Вводите назву того чи іншого предмета, ШІ протягом декількох секунд обробляє запит і видає картинку в стилі, який був обраний.

Також пропонуємо більш детально розглянути один із сучасних способів привернення уваги дітей до невідомих слів – хмари слів. Є безліч сайтів за допомогою яких можна їх створювати. Хмари слів підвищують інтерес учнів до нової теми. Вони ознайомлюються зі словами і шукають в них щось спільне, за допомогою цих хмаринок учні вже можуть здогадатись про що йтиметься у

тексті. Можна створювати такі хмари та шукати синоніми, антоніми, переклад слів, словосполучення, будувати речення з цими словами. Є ресурси, такі як Word Art, Word it out, які створюють самі хмаринки у різних формах (Рис. 2.1.11 [https://drive.google.com/file/d/1LXV5eKGdcBxS6iXLHxf6tVeiYErjg3pT/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1LXV5eKGdcBxS6iXLHxf6tVeiYErjg3pT/view?usp=drive_link)), слова забарвлюють у певні кольори (Рис. 2.1.12. [https://drive.google.com/file/d/1yYCxPbXOtAFQV9MGXU9i5JZN8SxYCBiW/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1yYCxPbXOtAFQV9MGXU9i5JZN8SxYCBiW/view?usp=drive_link)). Учні активніше вмикаються в роботу, коли відчують, що можуть сприяти процесу і навіть керувати ним. Більшість цих ресурсів є простими у користуванні, вони не потребують навіть авторизації. Свої шедеври потім можна зберігати і використовувати на етапі актуалізації на наступному уроці.

Вправи з автоматизації англійської лексики на рівні речень і тексту можна знайти на порталі <https://www.liveworksheets.com/>, де вчитель обирає з готових листків або ж створює власний та змінює деякі лексичні одиниці. Для прикладу, пропонуємо розглянути підібране завдання за темою «Family and friends» (Рис. 2.1.13 [https://drive.google.com/file/d/1cobO-oDtdF51m4zUFEkOAYa5K-QJbpLY/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1cobO-oDtdF51m4zUFEkOAYa5K-QJbpLY/view?usp=drive_link)). Цей інтерактивний аркуш ідеальний приклад для демонстрації різноманітності завдань, які можна створити за допомогою даного ресурсу. Завдання учня полягає в прослуховуванні завантаженого аудіо і виконання завдань які його стосуються, потрібно вписати правильно підібране слово, обрати один варіант з декількох можливих, з'єднати синоніми, доповнити таблицю і т. п.

Даний ресурс був безплатним. Нещодавно вони змінили вебсайт, інтерфейс став ще зручнішим, всі розроблені листки автоматично були перенесені під час авторизації, що дуже зручно, але були внесені корективи щодо користування сайтом. Тепер можливості, які були безплатними стали обмеженими в кількості, або ж за них потрібно платити, оформивши підписку. На сайті тисячі готових аркушів від вчителів, викладачів з усього світу. Дуже багато розробок у вільному доступі. Зручний фільтр з яким за лічені хвилини можна підібрати необхідний для вас матеріал. Тут можна створювати не лише

листки, а й зошити на клас та школу. Розроблені готові аркуші можна надсилати учням одразу через кнопку «поділитись» або ж можна завантажити у форматі pdf. До мінусів сайту можна віднести те, що немає української мови, але якщо встановлене розширення Google Translate, то це взагалі не проблема. Також, на сайті є ознайомчий розділ в якому представлені відеоуроки для початку роботи із сайтом та інструкція зі створення власних розробок.

Ще є одна платформа, якою я рідше, але користувалась, це English Language Teaching Resources. Її можна було використовувати на уроках виводячи робочі листки на екран і працюючи разом з дітьми в класі, або ж з видруктованими варіантами. Похідним від нього вебсайтом є <https://www.eslways.com/> ESL Worksheets for kids. Розрахований більше на початкову школу, але через тимчасові освітні розриви він буде корисним і для середньої школи. Все залежить від мети уроку та гнучкості вчителя.

LearningApps.org - це сервіс для підтримки процесів навчання та викладання через невеликі інтерактивні модулі. Ці модулі можуть використовуватися безпосередньо як навчальні ресурси або для самостійної роботи. Мета роботи - створення публічної бібліотеки незалежних блоків, придатних для повторного використання та зміни. Блоки (так звані вправи) не включені в будь-які конкретні сценарії або програми, тому вони не розглядаються як цілісні уроки або завдання, замість цього вони можуть бути використані в будь-якому відповідному методологічному сценарії [49].

Duolingo - цікавий ресурс, який буде корисний тим, хто хоче поліпшити свої знання іноземної мови. Навчання на платформі відбувається в ігровій формі, і завдання стають складнішими поступово, з кожним новим рівнем. Крім того, велика увага приділяється письмовим урокам і диктанту.

Alias - це додаток, віртуальний аналог популярної гри. Тобто, крім того, що можна створювати власні набори слів для гри, вона ще й автентична. Ця програма може використовуватися як для вивчення тематичної лексики, так і для «розігріву діяльності». Недоліком програми є відсутність віртуальних занять, тому не можна ділитися з учнями складеним списком слів для гри, їм

потрібно користуватися телефоном вчителя або створювати набір своїми руками. Однак в цьому випадку проблема відсутності окремих гаджетів відпадає. Контроль йде від вчителя.

ESL Games Plus – це сайт, який містить ігри, відео та роздаткові матеріали для молодших школярів у відкритому доступі. У зручній навігації ви можете знайти необхідні матеріали для уроку в залежності від теми або типу матеріалу. Якщо це гра, то відразу відображається правильна або помилкова відповідь, яка ефективна для здійснення самоконтролю. Дуже зручно користуватися, якщо в класі є інтерактивна дошка [10, с. 33].

Серед спеціалізованих програмних додатків (Busu, Duolingo, Livemocha, Mango, Lingorami, Memrize) для вивчення іноземної мови важливе місце займає програма Anki. Він пропонує інноваційні і водночас захопливі вправи з урахуванням балансу між лексичним і граматичним матеріалом, варіюючи їх види. Особливістю цієї програми є поступове засвоєння знань, що значно підвищує ефективність (швидкість і силу) запам'ятовування нових лексичних одиниць [13].

Досі існують такі безплатні електронні навчальні ресурси, які вчителі використовують для створення дидактичного матеріалу з метою вивчення іноземної мови, зокрема:

- PurpozeGame, JigsawPlanet (дають можливість створювати дидактичні ігри та вікторини за шаблонами);
- MasterTest, Online Test Pad, Kahoot!, ClassMaker (створення тестових завдань та вправ);
- HotPotato (створення інтерактивних тренувально-контрольних вправ, електронних завдань тощо).
- Rebus1 (створення кросвордів, ребусів, загадок тощо) та ін. [35].

Найкращим досвідом, який ми отримали у викладанні англійської мови, було використання онлайн-програми «Гаряча картопля». Це ефективний інструмент для розробки дидактичних вправ, який дозволяє вчителям

самостійно, без допомоги програмістів, створювати інтерактивні навчальні вправи у форматі HTML різними мовами з різних дисциплін з використанням текстової, графічної, аудіо- та відеоінформації [20].

Кращий спосіб запам'ятати слова англійською мовою - це читати їх, записувати і, звичайно ж, слухати і постійно повторювати. Програма вивчення англійської мови Memrise побудована за принципом рознесеного повторення (повторення вже вивченого матеріалу з певною частотою). Крім того, працюючи в цьому додатку, можна неодноразово слухати одні і ті ж слова, сказані різними людьми в різних обставинах, що дозволить чути різні акценти [3].

Ще одним цікавим додатком для вивчення англійських слів є Word. Принцип його роботи досить стандартний: вибирайте тему, слова з якої хотіли б дізнатися, і починайте урок. Після вивчення теми у вас буде доступ до навчання з картками, де вам потрібно буде вгадати переклад слова, зібрати мовні пари, перевести слова в аудіо формат і зібрати слова по буквах.

English Phrasal Verbs in Use - ще один корисний мобільний додаток для вивчення англійської мови. Ця програма надзвичайно корисна і включає тільки один аспект словника: фразові дієслова [4].

Хорошим ресурсом для створення освітніх ігор, діаграм, вікторин є ClassTools, що дозволяє викладачам і студентам створювати інтерактивні флеш-діаграми для ефективного проведення презентацій, захисту проєктів, представлення діаграм, аналітичних повідомлень, планування заходів тощо. Для початку реєстрації не потрібно. Освітня платформа Socrative використовується для перевірки отриманих знань. Платформа пропонує шаблони різних тестів і завдань, які необхідно заповнити відповідним матеріалом. Готовий тест надає миттєву можливість дистанційної перевірки результатів виконаних учнями завдань. Перевагою цієї програми є те, що вона автоматично надсилає звіт про результат тесту на електронну пошту вчителя. Ця функція значно скорочує час на тестування та оцінку тестових завдань; викладач може контролювати відведений час на виконання тесту,

відстежувати прогрес і аналізувати допущені помилки. Програма доступна для смартфонів, комп'ютерів, ноутбуків. Програма Wordle створює колажі тематично пов'язаних слів, які допомагають студентам сформулювати визначення ключового поняття. Вибираємо необхідні терміни теми, наприклад: migration, illegal immigration, human trafficking, border crossing, ми робимо визначення в програмі і отримати колаж, за допомогою якого студенти роблять визначення, використовуючи слова колажу, такі як: «Illegal immigration is the migration of people across national borders in a way that violates the immigration laws of the destination country» або «Human trafficking is the recruitment, transportation or transfer of persons by threat or use of force or kidnapping, fraud, deception, abuse of power for the purpose of exploitation» [16].

Етап застосування. На цьому етапі необхідно не тільки активувати потенційний словниковий запас, але і використовувати його на практиці. На сторінках освітніх порталів (BBC, Lingualeo, British Council) ми маємо можливість заздалегідь продемонструвати відео, мініфільм на тему та обговорити його зміст зі студентами або підготувати питання «до уваги». Такий підхід дозволяє урізноманітнити стандартний урок, навчити учнів розпізнавати ЛО безпосередньо в мові носіїв англійської мови.

Для закріплення лексичного матеріалу можна також використовувати подкасти - цифрові медіафайли. Найвідоміші подкасти «Daily ESL», «Voice of America Learning English», «6 Minute English» дозволяють повторити лексику будь-якої теми мовою носіїв англійської мови. Випуски зазвичай тривають кілька хвилин і містять інструмент уповільнення вимови, щоб ви могли правильно чути. Аудіофайли зазвичай містять карти завдань, субтитри, списки незнайомих слів, які допоможуть користувачам вивчити англійську мову. [5]

## **2.2. Планування та організація дистанційного навчання іноземної мови за допомогою онлайн-ресурсів.**



Майже три роки учасники освітнього процесу стикалися з новими викликами, які викликають трансформацію та необхідність адаптації до нових умов. Для забезпечення рівного доступу до освіти навчальний процес перейшов від очного формату до змішаного або дистанційного, що змусило викладачів і студентів освоїти різні цифрові інструменти [5]. Для зручності користування більшість розробників платформ намагались спростити інтерфейс та додати нові функції для більшого охоплення користувачів. Наводимо приклади інтернет платформ, які використовуються під час дистанційного навчання, а також додатки які допомагають в організації дистанційних уроків адміністрації, вчителям, та звісно ж учням.

HUMAN - зручна система для підтримки електронного документообігу, проведення онлайн-уроків, проходження та перевірки домашніх завдань, отримання зворотного зв'язку та спілкування від учнів. Вчителі можуть створювати власні уроки на платформі та використовувати їх далі. Базова версія програми безплатна, її функціоналу достатньо для дистанційного навчання [5].

«Просвіта» - освітня платформа з вільним доступом з будь-якого електронного пристрою до щоденника та навчальних досягнень, навчальних матеріалів, онлайн-уроків та домашніх завдань. Батьки бачать прогрес дитини і домашні завдання, а учні бачать свої завдання і можуть завантажити їх навіть з телефону [5].

Нові знання - це безкоштовна платформа для дистанційного навчання, де є електронні класні щоденники та журнали, графіки уроків та доступ до інтерактивних підручників. Щоб приєднатися до неї, навчальний заклад має бути учасником системи School COURSE. Хочу зупинитись на цій платформі. Ми протягом 2-х років користувались нею. За цей період було більше недоліків. Перший це ведення паперового і електронного журналів одночасно. Навіщо виконувати двічі одну й ту ж роботу? Якщо цей момент більше стосується адміністрації, то питання з роботою платформи залишається. В останні дні перед закінченням семестру працювати неможливо. Велика

кількість вчителів одночасно працює на порталі, через що інші або не можуть зайти навіть, або все що вони заповнили зависає і зникає без збереження змін. Якщо вносяться зміни в базу ІСУО (інформаційна система управління освітою), то учні з чийми даними проводилась робота – зникають, відповідно виставити їм бали неможливо. Стосовно доступу до електронних підручників, раніше їх не було, їх відносно нещодавно додали – це плюс, можна завантажити і не шукати по різних сайтах, але знову ж таки, там не всі підручники є, лише ті, які й так у вільному доступі в мережі Інтернет.

Єдина школа - це безкоштовна онлайн-платформа, до якої вчителі, учні та батьки мають доступ за допомогою додатку в смартфоні. Батьки мають доступ до електронного журналу і щоденника, можуть стежити за присутністю своєї дитини в класі і стежити за його прогресом. Викладач може створювати домашні завдання з аудіо або відео файлами, а також розробляти тести [5].

My Class - це електронний майданчик, який допомагає проводити дистанційні уроки, тут зібрані готові завдання і тести різного типу складності, є можливість автоматично перевіряти роботу учнів і виставляти оцінки, викладач може створювати свої робочі програми на сайті. Батьки отримують щотижневі звіти про успіхи дітей, і тільки визначені вчителі мають доступ до профілів учнів. Користування послугою безкоштовне, є платна опція з розширеними функціями «Мій +» [5].

Всеукраїнська школа онлайн – телевізійна школа від Міністерства освіти і науки України, яку представляли вчителі, актори, співаки та інші зірки. Відеоуроки, пояснення були записані і трансливались на різних українських телеканалах, тому що за кожним класом був закріплений певний телеканал. Також там можна знайти тести та завдання для школярів середньої та старшої ланок. Це – безплатна платформа для дистанційного та змішаного навчання учнів. На ній зібрані матеріали для самостійної роботи з 18 основних предметів.

Nearpod - частково безкоштовна онлайн-платформа для створення живих уроків (більшість функцій платні) [5]. Якщо ви використовуєте повну

версію програми, ви можете побудувати онлайн-урок, додавши презентації PowerPoint, створюючи власні слайди з аудіо та відео, картинками та текстом, вставляючи відео з Youtube. Приклади розроблених вправ з платної версії (Рис. 2.2.1 [https://drive.google.com/file/d/1bbWSGXsbVnIQbusyVmNmb7pWJl5CLfLf/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1bbWSGXsbVnIQbusyVmNmb7pWJl5CLfLf/view?usp=drive_link) , Рис. 2.2.2 [https://drive.google.com/file/d/1x0U0IAWhzzg442vdz33JJqH52sJvNbRw/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1x0U0IAWhzzg442vdz33JJqH52sJvNbRw/view?usp=drive_link) ).

Prometheus - український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів. Головна мета проєкту - надати безкоштовний онлайн-доступ до курсів усім охочим. Також передбачено доступ до онлайн-курсів навчання для зовнішнього незалежного оцінювання. ГО "ПРОМЕТЕЙ" є суб'єктом надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації вчителів відповідно до КВЕД 85.59 у Національному класифікаторі України, через це затвердження сертифікатів на педагогічній раді вчителями не вимагається. Вони офіційно затвердили навчальні програми, додали документ з підписом та печаткою організації, на сертифікатах вказується певний обсяг годин або ж ЄКТС, форма навчання, перелік набутих компетентностей та інша необхідна інформація. На сайті також є зручний реєстр одержаних сертифікатів, ввівши ПІБ учасника можна перевірити його справжність [52].

Ед-Ера. Студія онлайн-освіти, яка розробляє онлайн-курси, інтерактивні підручники та освітні спецпроєкти.

iLearn. Онлайн-курси з основних предметів ЗНО, вебінари з кращими репетиторами, тести, подкасти, матеріали для самостійного навчання. Можна купити персонажів, прокачати їх. Все це можна зробити з друзями і відстежити не тільки їх прогрес, але і їх (Рис. 2.2.3 [https://drive.google.com/file/d/1WY6O9czmQUNlpj9ZIGVFk30D9vTPCZzj/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1WY6O9czmQUNlpj9ZIGVFk30D9vTPCZzj/view?usp=drive_link) ).

Moodle. Безкоштовна освітня платформа, яка допоможе створити ефективне онлайн навчання на основі співпраці у власному середовищі. Повністю функціональна система організації дистанційного навчання та створення електронних курсів. Освітній майданчик, де можна презентувати

навчальний матеріал у різних форматах (текст, презентація, відео, сайт); тестування та співбесіда студентів з використанням закритих та відкритих запитань; виконувати завдання з можливістю пересилання відповідних файлів. Єдиним недоліком цієї платформи є те, що ви не можете завантажувати великі файли, презентації, відео.

Padlet - це мультимедійний ресурс, на якому можна безкоштовно створювати, редагувати та зберігати інформацію. Це віртуальна стіна, на яку можна прикріпити фотографії, файли, посилання на інтернет-сторінки і замітки в різних візуальних форматах (рис. 2.2.4 [https://drive.google.com/file/d/1AjaopAsFU6ntzQA59Qbtb4ByE\\_G35tq/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1AjaopAsFU6ntzQA59Qbtb4ByE_G35tq/view?usp=drive_link) ).

Classtime. Платформа для створення інтерактивних освітніх додатків, що дозволяє проводити аналітику навчального процесу та реалізовувати стратегії індивідуального підходу [23]. Безкоштовний варіант дозволяє оцінювати учнів дистанційно і в класі за допомогою створених тестів. Створення тестів займає мало часу з готовими шаблонами завдань (Рис 2.2.5 [https://drive.google.com/file/d/19vqqtJ5eMCb8XLgfVrsTBvuEBDgbBE3i/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/19vqqtJ5eMCb8XLgfVrsTBvuEBDgbBE3i/view?usp=drive_link) ). Вчителі можуть створювати інтерактивні уроки, додаючи відео, формули або використовуючи бібліотеку з-понад 30 тисяч питань.

ClassDojo (Рис. 2.2.6. [https://drive.google.com/file/d/1W1YTCGzAMILHy\\_mcodey60HJWjO4ZxLTQZ/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1W1YTCGzAMILHy_mcodey60HJWjO4ZxLTQZ/view?usp=drive_link) ). Простий інструмент для оцінювання роботи класу в режимі реального часу. А ще чудова альтернатива батьківській групі чи спільноті у додатку Viber. Функціонал цього ресурсу дозволяє приєднати до класу одночасно і дітей і батьків. В кожного учня є власний код за яким він може авторизуватись, щось подібне до пароля. Батьків же можна приєднати до ClassDojo за допомогою посилання або ж загального для всіх qr-коду. Якщо учень забув власний пароль, він може його скинути. Але підтвердження приходить на електронну адресу вчителя. Цей ресурс пряме відображення формувального оцінювання на уроках, ніяких балів. Але

батьки і собі можуть відстежувати діяльність або бездіяльність своєї дитини на уроці через особистий кабінет. Дітей можна самостійно поділити на групи або завдяки спеціальній опції «згрупувати». Вам потрібно лише вказати максимальну кількість дітей в одній групі. Можна створювати декілька класів, це дуже зручно вчителю певного предмета. Коли діти виконують завдання можна вмикати фонову музику, зараз доступно два напрямки «Зосередженість» та «Активність». Сюди ж можна завантажувати фото, відео з дітьми під час уроків, перерв. Вся інформація шкільного життя класу буде доступна лише дітям та батькам, щось на кшталт закритої групи в соціальній мережі. Ще доступні розробки інших вчителів по предметах та виховних заходах. Яскраві та прості шаблони з інструкціями, які можна видрукувати або переглянути та зробити щось схоже власноруч.

Equity Maps. Інструмент для проведення дискусійного клубу, проведення занять у форматі лекцій, залучення студентів до активних дискусій. Всі дані перетворюються в статистику і фіксуються додатком у вигляді графіків і діаграм. Вчителі знайшли безліч способів використовувати програму у своїх класах, зокрема для моніторингу та сприяння проведенню Сократичних семінарів, Spider Web Discussion та літературних гуртків серед учнів. Вчителі, які спеціалізуються на дискусіях Harkness, тепер також обирають цю програму. Учні можна залучати до різних форм роботи. Для цього продумані спеціальні завдання, які представлені нижче на рис. 2.2.7 ([https://drive.google.com/file/d/1E3P970ZZ6bD\\_PoBir2vjaD2qysru13UG/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1E3P970ZZ6bD_PoBir2vjaD2qysru13UG/view?usp=drive_link) ).

Далі хотілося б детальніше розповісти про додатки Google. Одним з найбільш використовуваних на час дистанційного навчання для мене став Google Classroom. Це безкоштовний вебсервіс, створений Google для навчальних закладів з метою спрощення створення, розподілу та класифікації завдань безпаперовим способом. Один із цих сервісів, призначений для створення віртуальних класів.

За допомогою Google Classroom ми можемо створювати різноманітні курси, класні кімнати, які стосуються певних предметів не тільки для навчання, а й розширення власного світогляду і публікувати потрібну нам інформацію. З цими курсами залучати дітей та батьків до онлайн навчання в рази легше. Як почалось онлайн-навчання під час коронавірусу веб сервіс Google Classroom став рятівником для нас. Ми його використовували і під час онлайн навчання, і під час змішаного навчання. І перед тим як ми з вами приступимо саме до ознайомлення з даним сервісом, пригадаймо що ж собою являє змішане навчання. По-перше, для того, щоб організувати змішане навчання в школі одного нашого бажання, як правило, є замало. Нам потрібно для цього забезпечення і відповідне налаштування в школі приладів. В учителя обов'язково має бути комп'ютер в кабінеті і цього достатньо для створення динамічного навчального контенту. Зрозуміло, що для того, щоб вчителі могли працювати потрібна відповідна підготовка, але я можу запевнити, що опанувати даний ресурс дуже просто і під силу кожному. Можливо, якщо мова йде про модель змішаного навчання потрібні деякі зміни в організації навчального процесу в школі, але невеликі і незначні. Змішане навчання будується за схемою онлайн навчання. Коли діти виконують завдання самостійно вдома і офлайн навчання, тобто вчитель має скерувати дії учнів під час офлайн навчання. А саме: ви даєте навчальні матеріали дітям для засвоєння нової теми. Ви можете в Classroom розбити свій курс на теми та підтеми, що дуже зручно для пошуку. А для того, щоб діти могли нову тему добре пропрацювати організовується онлайн навчання в Google Classroom. Переваги такого навчання надзвичайно великі. На нашу думку, це і висока результативність, і зрозуміло що ви ідете в ногу з часом і залучаєте їх до інтернет-технологій (без цього вже зараз неможливо), і самостійність учнів, тому що учні мають змогу працювати самостійно дома в будь-який зручний для них час, розвиваючи інформаційно-цифрову компетентність. Це і регулярність, і швидкий зворотний зв'язок. А ви постійно будете тримати зв'язок з вашими учнями при такій моделі навчання. Вам постійно будуть

приходити повідомлення на вашу електронну пошту про те, яке завдання дитина виконала та коли. На сучасному етапі взагалі про оцінювання точиться дуже багато суперечок чи має право вчитель називати оцінку учням чи немає права. Під час навчання за допомогою платформи Google Classroom процес оцінювання спрощується – дитина одразу без оголошення оцінки в класі отримає їх на електронну пошту. І вони вже потім зможуть з вами комунікувати з того чи іншого приводу і перездати для отримання вищого балу. У кожного вчителя відображається журнал з оцінками, де можна зручно корегувати бали.

Зрозуміло, що є переваги і не може бути, щоб не було недоліків в організації саме такого навчання. Перш за все, це не вмотивований вчитель. Дуже часто ми говоримо про те для чого ми повинні це робити. Ми маємо це робити для себе. Учні беруть приклад з вчителя. Якщо вчитель налаштований на саморозвиток – учні прагнуть до цього розвитку теж. Вчитель при організації онлайн навчання має володіти технікою навчання. Нам важливо зацікавити дітей. Подавати їм цікаву інформацію можна з допомогою цікавих ресурсів, більшість яких вже мають кнопку «поділитись у Classroom», тобто вам не потрібно копіювати посилання, вставляти їх. Головне пам'ятати, що не можна перевантажувати учнів і накидати їм багато цікавих вправ.

На платформі Google Classroom ви можете розміщувати свої невеличкі коротенькі відео, прикріплювати дітям посилання на відеоролики ваших колег, які знаходяться у вільному доступі. Також, є створений мобільний додаток, це для дітей які під'єднуються до уроків через телефон. Та й вчителям стає у пригоді, коли Wi-fi чи електроенергія відключається і доводиться під'єднуватись через мобільний інтернет, все ж простіше працювати через додаток, ніж з браузера. Плюс до всього, якщо встановлений додаток, то всі сповіщення про здачу робіт, публікацію матеріалів приходять на телефон, а не на електронну адресу. Ми вважаємо перевагою те, що діти можуть користуватись мобільними телефонами. Ви створюєте тести і діти на уроці можуть їх проходити, вчитель зайшов на сервіс переглянув роботи і оцінив

учнів. Учні одразу побачили результат. І все зібране в одному місці. Наступним важливим елементом є формат у якому вчитель надсилає інформацію. Це може бути завдання, завдання з тестом, запитання, матеріал з яким слід ознайомитись або можна взагалі використати раніше створений допис. Якщо ж ви прикріпите «завдання», то воно автоматично буде відображатись у дітей у завданнях, які вони ще не виконали. Завдання ви можете обмежувати в часі. Під час створення та публікацію ви встановлюєте термін виконання за бажанням. Якщо в учнів залишається доба на виконання їм приходить попередження, а якщо вони прострочили цей термін їм на телефон приходить нове сповіщення. Роботу вони ще виконали та здати можуть, але у вчителя вже відобразатиметься помітка «робота була здана із запізненням».

Далі перейдемо до важливого пункту під час онлайн уроку такого як наочність. Коли діти під'єднані до онлайн уроку, вони бачать все що транслює на екран їм вчитель, а ще вони можуть самостійно відкривати прикріплені файли, презентації, фото, відео не покидаючи прямої трансляції. Так діти засвоюють інформацію набагато краще. Наступним позитивним моментом є опрацювання прикріплених матеріалів. Якщо дитина була відсутньою під час уроку, вона може самостійно ознайомитись з всім, що прикріпив вчитель. Ми записували онлайн уроки з розширенням Screenity, далі записане відео зберігали або на Google Диску, або на ПК. Після чого завантажували його до прикріпленого опрацьованого онлайн матеріалу через кнопку «Редагувати». Декілька слів про розширення Screenity, абсолютно безплатне, просте в користуванні з інтуїтивно зрозумілим інтерфейсом, яке можна знайти в вебмагазині Chrome. Ще одним корисним розширенням під час користування Google Classroom стане «Список присутності в Google Meet» раніше, якщо не помиляюсь воно мало назву «Совеня» і іконка мала відповідний вигляд. Розширення створено в допомогу вчителю для відстежування присутності учнів та тривалості перебування на уроках. Часто ми стикались з тим, що учень привітався і попрощався лише, а на самому уроці був відсутнім. Після того як



ви закінчуєте сеанс перед вами автоматично відображається вікно зі списком під'єднаних учасників та тривалістю їх перебування. Доки ознайомились з інформацією по розширеннях ми плавно перейшли до додатка Google Meet.

Google Meet – сервіс для проведення відеоконференцій та онлайн зустрічей. Максимальна кількість учасників відеоконференції залежить від використовуваної версії G Suite, зазвичай не більше 100 учасників. Жодних обмежень щодо часу проведення відеоконференцій немає. Якщо зустріч не розпочалась протягом 15 хвилин як ви натиснули кнопку «Приєднатись», то зустріч може автоматично завершитись. Додаток Google Meet теж можна завантажити на телефон, і він зручний тим, що вже вбудований в Google Classroom і вам не потрібно переходити з одного додатка в інший. Ще одним корисним оновленням стало об'єднання Duo та Meet в один додаток Meet.

Google Sites - популярний сервіс створення сайтів. На сайті можна розміщувати як текстові документи, презентації, відео, фотографії, анкети, так і посилання на них. Інформацію можна систематизувати за класами у вигляді сторінок сайту.

Google Forms - сервіс хмарних технологій для формування системи тестів моніторингу навчальної діяльності учнів. Використання форм дає нові можливості для створення динамічних і актуальних додатків на основі інформаційних і цифрових технологій для використання в дистанційному навчанні [25].

GoogleDoc - це безкоштовна програма, яка дозволяє використовувати документи Word як дошку або блокнот для співпраці вчителя та студента.

Zoom. Сервіс для проведення відеоконференцій та онлайн-зустрічей [25].

**2.3. Комплекс вправ з формування іншомовної лексичної компетентності учнів середньої школи засобами інтерактивних застосунків у процесі навчання англійської мови.**

Пропонуємо вашій увазі вправи, які можна застосовувати для формування іншомовної лексичної компетенції засобами інтерактивних застосунків.

Підібрані вправи належать до теми «Моя сім'я» і розподілені на три етапи формування ЛК.

Перший етап – введення нового слова.

Мета – ознайомлення та сприйняття учнями нової лексичної одиниці, її упізнавання, розпізнавання, запам'ятовування.

Тема: My family.

Вправа 1: Flash Cards – спрямована на запам'ятовування лексичної одиниці.

Завдання: Look, listen and repeat. Look at the card, listen to the word, repeat it.

Хід виконання: Вчитель презентує нові слова за допомогою флешкарток створених з допомогою вебсервісу <https://www.canva.com/>. Вчитель підготував 8 карток з теми «Моя сім'я». Картки односторонні. На лицьовій стороні прописане слово англійською та українською мовами. Картки по черзі відкриваються, спершу вчитель озвучує слово, потім учні.  
Рис. 2.3.1 ([https://drive.google.com/file/d/1VcpcH6TCc03rX6rDpRPdJKI0O8YFptSx/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1VcpcH6TCc03rX6rDpRPdJKI0O8YFptSx/view?usp=drive_link)).

Вправа 2: Word cloud – спрямована на розпізнавання лексичної одиниці.

Завдання: Find the extra word. Consider the picture and find 3 extra words.

Хід виконання: Після презентації вчителем нових слів, відкриваємо ресурс <https://wordart.com/>, обираємо в налаштуваннях форму хмари, шрифт, колір і важливий пункт «Використовувати слово 1 раз». Діти називають слова які вони запам'ятали, вчитель додає 3 зайві слова і генерує хмару слів  
Рис. 2.3.2 ([https://drive.google.com/file/d/15Ml3VHGkGDj6oITV8OsNZSQ-8h2LtDo\\_/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/15Ml3VHGkGDj6oITV8OsNZSQ-8h2LtDo_/view?usp=drive_link)). Завдання дітей упізнати слова, які стосуються теми «My family» та знайти зайві.

Слова для довідки: mother, father, son, daughter, granny, granddad, sister, brother, grandmother, grandfather, aunt, uncle, wife, husband, niece, nephew, cousins, siblings, dad, mum, baby, bathroom, puppy, afternoon.

Вправа 3: What you hear? – спрямована на розпізнавання лексичної одиниці.

Завдання: Listen to the audio and choose the appropriate picture.

Хід виконання: Після того, як учням було презентовано слова, вчитель відкриває гру на сайті <https://wordwall.net/>. Якщо учні мають при собі девайси, то вчитель може надіслати посилання у власну групу. Діти переходять за посиланням та виконують наступне: є 18 записаних аудіо, до кожного аудіо додається 4 картинки, лише 1 з них відповідає записує. Учень обирає картинку і одразу бачить правильну відповідь. І так з кожним завданням. Також, можна гратись використовуючи інтерактивну дошку. Вчитель відкриває гру. Діти по черзі виходять до дошки і роблять свій вибір. Для 5-6 класів можна обирати ще героїв мультфільмів

Рис. 2.3.3

([https://drive.google.com/file/d/1LEEsZ2O9olxzs887MYh0F4doNdJnpvRZ/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1LEEsZ2O9olxzs887MYh0F4doNdJnpvRZ/view?usp=drive_link)),

для 7-9 класів героїв з популярного фільму/серіалу. Аудіо може повторюватись, картинки варто змінювати.

Вправа 4: Choose a word – спрямована на упізнавання лексичної одиниці.

Завдання: Look and choose. Look at the card, read four words and choose the right one.

Хід виконання: Вчитель презентує нові слова за допомогою флешкарток створених на сервісі <https://wordwall.net/>. Вчитель підготував 15 карток з теми «Моя сім'я». Картки зі вставленими фотографіями членів родини. Ліворуч діти бачать картинку, а праворуч є вибір з чотирьох слів. Рис. 2.3.4 ([https://drive.google.com/file/d/1\\_YmYw-rGNW665Minc0r3\\_VmHM1ZJ9nmC/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1_YmYw-rGNW665Minc0r3_VmHM1ZJ9nmC/view?usp=drive_link)).

Картки відкриваються рандомно. Натиснувши на варіант відповіді учні бачать галочку або хрестик. Якщо відповідь була неправильною засвічується

зелена галочка біля правильної відповіді. Вгорі праворуч ведеться рахунок з правильними відповідями.

Вправа 4: Choose a word – спрямована на упізнавання лексичної одиниці за аудіо з опорою на картинку.

Завдання: Look, listen and choose. Look at the card, read the word, listen to each option and choose the right one.

Хід виконання: Вчитель презентує слова за допомогою флешкарток створених на сервісі <https://wordwall.net/>. Маємо 9 карток з теми «Моя сім'я». Картки зі вставленими картинками членів родини, з українським перекладом. Ліворуч діти бачать картинку, а праворуч є вибір з чотирьох слів до яких прикріплене аудіо. Рис. 2.3.5 ([https://drive.google.com/file/d/1URfQRJ-P\\_3vJPCJILzLZnk6\\_HfwJpAzp/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1URfQRJ-P_3vJPCJILzLZnk6_HfwJpAzp/view?usp=drive_link)). Картки відкриваються по одній. Натиснувши на динамік, діти чують варіант відповіді. Далі обирають варіант, який їм підходить. При правильному виборі бачимо зелену галочку і переходимо до наступного завдання.

Вправа 6: Fill the wagon – спрямована на упізнавання лексичної одиниці.

Завдання: Look at the picture, read the words and select the appropriate balloon. Catch the word in the carriage.

Хід виконання: Перейти за посиланням на сайт <https://wordwall.net/>. Гра представлена у вигляді потяга з вагоном, що рухається. Завдання дітей на кожному рівні прочитати слово на вагоні, далі обрати відповідне йому слово англійською мовою на одному з ящиків прикріплених до кульок. Завдання не лише правильно обрати відповідь, а ще й вчасно натиснути на ящик, коли він буде над вагоном і щоб він не випав з нього. Правильний варіант слова розташований на декількох кульках одразу, тому якщо першу пропустили, буде наступна. Рис. 2.3.6 ([https://drive.google.com/file/d/1Po\\_cMpXeAB5-Igm3zX9vjq1Jlomve4Ig/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1Po_cMpXeAB5-Igm3zX9vjq1Jlomve4Ig/view?usp=drive_link)). Якщо все виконано правильно – учень переходить на наступний рівень.

Вправа 7: Wheel of Fortune – спрямована на розпізнавання лексичної одиниці.

Завдання: Click on the wheel and name the item.

Прогрес: Після того, як учням представили слова, викладач відкриває гру на сайті <https://wordwall.net/>. Студенти йдуть по черзі на інтерактивну дошку і натискають на колесо, воно починає крутитися, потім студент озвучує предмет, навпроти якого знаходиться стрілка. Рис. 2.3.7 ([https://drive.google.com/file/d/1BzIXw-t93-uTCsC\\_hCJi8KQqM7m3t57g/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1BzIXw-t93-uTCsC_hCJi8KQqM7m3t57g/view?usp=drive_link) ).

Вчитель запитує: «Who is this?». Учень дає відповідь: «This is ...».

Вправа 8: Wheel of Fortune – спрямована на семантизацію лексичних одиниць.

Завдання: Spin it. Name the word in English.

Хід виконання: Переходимо за посиланням. Відкриваємо створену гру зі словами, які потрібно перекласти англійською мовою. І ланцюжком викликаємо учнів. Учні виходять до інтерактивної дошки і натискають на колесо. Рис. 2.3.8 ([https://drive.google.com/file/d/1QMFKjTB4Zxx8d8Yixzh0U5jrLafS8iXV/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1QMFKjTB4Zxx8d8Yixzh0U5jrLafS8iXV/view?usp=drive_link) ). Далі вчитель ставить запитання зі словом, що випало «How to translate «...»?». Учень дає усну відповідь «It is ... ».

Вправа 9: Word search – спрямована на розпізнавання лексичної одиниці.

Завдання: Tap a hidden word.

Хід виконання: На поданому полотні заховано 4 слова. Кількість слів можна змінювати в залежності від потреб. Кожен хто знайшов слово, підіймає руку зі словами «I found the word!». Виходить до дошки та натискає на одну з букв, далі все слово засвідчується повністю одним кольором. Рис. 2.3.9 ([https://drive.google.com/file/d/1ISYzvocGE1h7SAXzrfXTnSXO6NUynBwj/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1ISYzvocGE1h7SAXzrfXTnSXO6NUynBwj/view?usp=drive_link) ). Далі учень озвучує свою знахідку «It is ... ». Завдання кожного знайти якомога більше слів, що стосуються теми «Моя сім'я». Для спрощення пошуку можна на звичайній дошці прописати слова, які діти мають відшукати. Для ускладнення завдання можна додати слова з інших тем. Слова для довідки: grandfather, aunt, grandmother, uncle.

Вправа 10: Search of words – спрямована на розпізнавання лексичної одиниці.

Завдання: Tap a hidden word and the picture corresponding to the word.

Хід виконання: Знайдіть слова з опорою на картинки, що стосуються теми сім'я. Потім оберіть відповідну до кожного слова картинку. Рис. 2.3.10 ([https://drive.google.com/file/d/1jg78gEkFKy\\_fyrxogb95tmln0q23Q4Bx/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1jg78gEkFKy_fyrxogb95tmln0q23Q4Bx/view?usp=drive_link)).

В даній вправі є часове обмеження. На все про все виділено 5 хвилин.

Вправа 11: Find and choose! – спрямована на впізнавання лексичної одиниці.

Завдання: Choose the right picture.

Хід виконання: Переходимо за посиланням. Відкриваємо вправу. На кожному рівні з'являється одне речення. Рис. 2.3.11 ([https://drive.google.com/file/d/1OzvYm-agMriNWW63nbvk15DOoIc6DZ3O/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1OzvYm-agMriNWW63nbvk15DOoIc6DZ3O/view?usp=drive_link)).

Під реченням бачимо набір картинок. Завдання прочитавши або почувши речення обрати правильну картинку.

Вправа 12: What is missing? – спрямована на запам'ятовування лексичних одиниць.

Завдання: Comment on changes in the subject situation.

Хід виконання: Користуючись ресурсом <https://www.canva.com/> створюємо плакат, розташовуємо на ньому картки, дублюємо декілька разів. Спершу пропонуємо дітям ознайомитись з картками, запам'ятати їх. Рис. 2.3.12 ([https://drive.google.com/file/d/1AxZWKyJAO\\_gwwRgOwJxCIzvCDg5kPM\\_E/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1AxZWKyJAO_gwwRgOwJxCIzvCDg5kPM_E/view?usp=drive_link)).

Далі учні відгадують який предмет зник. Рис. 2.3.13 ([https://drive.google.com/file/d/1Nm\\_uHWBHZIRj5jYwqExE1rg0PmtAaLkd/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1Nm_uHWBHZIRj5jYwqExE1rg0PmtAaLkd/view?usp=drive_link)).

І на запитання вчителя «What is missing?». Дають відповідь «This is ... ». Перевірити відповідь дуже легко. Знак запитання можна перетягнути в сторону.

Вправа 13: Bring order – спрямована на упізнавання лексичних одиниць.

Завдання: Connect and comment on each family member.

Хід виконання: Дітям надсилається посилання на гру. Учень бачить перед собою картинку, над кожним членом родини є кружечок до якого потрібно доєднати слово, вони рухомі. Рис. 2.3.14 ([https://drive.google.com/file/d/14tOoYAlb9NGu5f89KHxwZqICmchgn0uO/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/14tOoYAlb9NGu5f89KHxwZqICmchgn0uO/view?usp=drive_link)). Слова розподілені на дві сторони. Правильні відповіді можна побачити після того, як учень натисне кнопку «Submit Answers». Якщо дитина не знає правильної відповіді, вона може пропустити це слово.

Другий етап – рецептивно-репродуктивне тренування.

Мета - розвинути навички використання нових лексичних одиниць, запам'ятовування їх і введення в довгострокову пам'ять, автоматизувати взаємодію учнів з лексичною одиницею.

Вправа 14: Find a pair – спрямована на запам'ятовування лексичних одиниць.

Завдання: Connect words and use the given words in your own sentences.

Хід виконання: Учні переходять за посиланням, перед ними відкривається інтерактивна вправа з перехресним вибором. Рис. 2.3.15 ([https://drive.google.com/file/d/1DZCaE3WH\\_fQvIljGrHORGfkTWPoeCZFF/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1DZCaE3WH_fQvIljGrHORGfkTWPoeCZFF/view?usp=drive_link)). Їхнє завдання полягає у правильному поєднанні англійських слів з українськими, а також у побудові власних висловлювань з поданими словами. Після того як учні з'єднають слова і переглянуть власний результат правильних відповідей, вони мають побудувати прості розповідні речення. Наприклад: «This is my aunt. She loves to travel».

Вправа 15: True or false? – спрямована на автоматизацію взаємодії учнів з лексичною одиницею.

Завдання: Read the statement. Choose «Yes» or «No».

Хід виконання: вправа розрахована на роботу в парах. Перший учень читає твердження, що подано на картці (Рис. 2.3.16 [https://drive.google.com/file/d/1FrFOI9IslA62yILzHigP3k54r93ebs8j/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1FrFOI9IslA62yILzHigP3k54r93ebs8j/view?usp=drive_link)), другий учень перевертає картку натискаючи на неї (Рис. 2.3.17 [https://drive.google.com/file/d/1DDpKc0JDUpfXSjFsgBqxEGYjeBH04Me6/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1DDpKc0JDUpfXSjFsgBqxEGYjeBH04Me6/view?usp=drive_link)) і дає відповідь: «Yes, that's true» або «No, that's not true». Якщо відповідь заперечна. Другий учень читає речення вже з правильною відповіддю. Далі діти міняються ролями і продовжують вправу.

Вправа 16: Flash Cards – спрямована на закріплення лексичної одиниці.

Завдання: Look and read. Look at the card, read the word, turn around the card, choose correct variant.

Хід виконання: Вчитель презентує вже відомі слова у вигляді флешкарток створених на сервісі <https://wordwall.net/>. Вчитель підготував 18 карток з теми «Моя сім'я». Картки двосторонні. На одній стороні прописане слово українською мовою, на зворотній стороні – англійською. Учні по черзі відкривають картки, діти читають слово, потім учень, що відкривав натискає на картку вона перевертається вже з англійським варіантом, вчитель озвучує слово і запитує: «Is the word ... translated correctly?». Учень відповідає: «Yes, it is/No, it isn't», обираючи свій варіант. Рис. 2.3.18 ([https://drive.google.com/file/d/1dVzsketTc6pZfl\\_nnQg-Z3hExt8NKLtm/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1dVzsketTc6pZfl_nnQg-Z3hExt8NKLtm/view?usp=drive_link)). Рис. 2.3.19 ([https://drive.google.com/file/d/1z4BWovQOBK1ydSb7puxAV62x\\_Un6dzPb/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1z4BWovQOBK1ydSb7puxAV62x_Un6dzPb/view?usp=drive_link)).

Вправа 17: Anagram – спрямована на закріплення лексичної одиниці.

Завдання: Look and sign the picture rearranging in the correct order of the letters.

Хід виконання: Вчитель презентує вже відомі слова у вигляді анаграми створеної на сервісі <https://wordwall.net/>. Рис. 2.3.20 ([https://drive.google.com/file/d/1DQ7\\_LkghAKiwFOL4MYMFWof9gXYIDxIr/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1DQ7_LkghAKiwFOL4MYMFWof9gXYIDxIr/view?usp=drive_link)). Букви переставляються автоматично і картки випадають випадковим чином. Кожен учень виходить до інтерактивної дошки і починає перетягувати букви по черзі,



як вони мають бути прописані у слові. Коли буква займає своє місце вона засвічується різним кольором і учні бачать правильний варіант написання слова.

Вправа 18: Поясніть слово - спрямована на здатність розпізнавати нові лексичні одиниці і пояснювати їх значення.

Завдання: Грати у двох командах. Ваше завдання, щоб пояснити слово вашій команді, не називаючи його. Спробуйте пояснити, скільки ви можете за 1 хвилину.

Хід виконання: Клас ділиться на дві команди і придумує імена для кожної. Потім з групи вибирається один студент, який пояснить слова своїй групі через визначення, опис предмета, пов'язані слова або жести. Завдання його команди - вгадати приховані слова. Додаток Alias показує студентські квитки словами: якщо команда вгадує, студент натискає галочку, якщо не може вгадати - хрест. Одному учневі дається одна хвилина. Команди грають по черзі. Виграє команда, яка більше вгадала слів. Вчитель сам вибирає і вводить слова, які будуть показані учням.

Вправа 19: Create a picture.

Завдання: Using artificial intelligence, create a picture of the family.

Хід виконання: Учні отримують картки з назвами членів родини англійською мовою, їхнє завдання ввести ці назви іменників в ШІ і прописати завдання, яке об'єднає всі слова на фотографії, додаючи власні деталі. Штучний інтелект сформує відповідь на їхній запит. Рис. 2.3.21 ([https://drive.google.com/file/d/1jU7PwhBERwW-05yMaXQ1jKngaUBbaAll/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1jU7PwhBERwW-05yMaXQ1jKngaUBbaAll/view?usp=drive_link)). Потім учні діляться світлинами, що отримали і презентують в класі, описуючи членів родини та їхні дії. Будьте уважними, додаток Dall-E вбудований у Canva не завжди точно може описати ваші побажання, та його результати вас точно здивують, а дітям буде про що розповісти, адже там можуть з'явитись інші деталі.

Вправа 20: Опишіть картинку - спрямовану на розвиток навичок використання лексичних одиниць в реченнях.

Завдання: Напишіть 2-3 речення, що описують зображення, які ви бачите.

Прогрес: У додатку Jamboard діти входять у віртуальну дошку, запропоновану вчителем. Перед ними є ілюстрації та приклад речень, підготовлених вчителем. Завдання учнів - описати ці ілюстрації за допомогою вивчених слів, додавши речення через інструмент «фіксована нота». Кожен повинен додати принаймні 2-3 речення. Якщо немає можливості користуватися окремими гаджетами, цю роботу можна виконати всім класом, вийшовши по черзі на інтерактивну дошку. Вправа 21: Complete the sentence – спрямована на розвиток умінь використовувати лексичні одиниці у реченнях.

Завдання: Read the text. Complete the sentence.

Хід виконання: Вчитель відкриває заготовлений текст. Спершу діти опрацьовують текст (читають, перекладають). Далі вчитель відкриває слайди із незакінченими реченнями. І учні доповнюють речення словами із тексту.

Для вибору надається 2 слова. Рис. 2.3.22 ([https://drive.google.com/file/d/1WrvEX32j22tAXtAETm\\_xq7dh0qIJPaAE/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1WrvEX32j22tAXtAETm_xq7dh0qIJPaAE/view?usp=drive_link)).

Їх можна переміщувати на місце трьох крапок, перемикаючи слайд, діти бачать правильну відповідь. Рис. 2.3.23

([https://drive.google.com/file/d/1Suz5H5q6xgHszS0HCcVz1KmjkdQY4Tn6/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1Suz5H5q6xgHszS0HCcVz1KmjkdQY4Tn6/view?usp=drive_link)). Вона засвічується зеленим кольором. Неправильна відповідь червоним.

Вправа 22: Choose the right option – спрямована на автоматизацію взаємодії учнів з лексичною одиницею.

Завдання: Identify the error, choose the correct spelling of the word.

Хід виконання: Вчитель відкриває презентацію зі словами з певної теми. На кожному слайді представлено одне слово, але правильний лише один варіант, в іншому допущено помилку. Рис. 2.3.24

([https://drive.google.com/file/d/1M4ZvLPpPOrTBfaKIIfR7AGoUHK99D2Hk/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1M4ZvLPpPOrTBfaKIIfR7AGoUHK99D2Hk/view?usp=drive_link)). Завдання учнів не лише обрати правильний варіант, а й проаналізувати написання іншого слова з помилкою. Після оголошення свого

варіанту, учень перемикає на наступний слайд і бачить власний результат. Рис. 2.3.25 ([https://drive.google.com/file/d/1zxuqgUK7VTak9WWX6OjBM8lCWyShyBNr/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1zxuqgUK7VTak9WWX6OjBM8lCWyShyBNr/view?usp=drive_link)). Біля правильного варіанту з'являється зелена галочка.

Вправа 23: Find pairs – спрямована на автоматизацію взаємодії учнів з лексичною одиницею.

Завдання: Знайти пари однакових за значенням карток.

Хід виконання: Вчитель відкриває посилання і діти бачать перевернуті картки. На одній знаходиться малюнок, на іншій написано значення слова. Після збігу карток, вони залишаються відкритими. Рис. 2.3.26 ([https://drive.google.com/file/d/1vSMx15VcByQyuhqT3a2tnzEkw-I3Up1u/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1vSMx15VcByQyuhqT3a2tnzEkw-I3Up1u/view?usp=drive_link)). Гра триває доти, поки всі картки не будуть згрупованими. Дана вправа чудово розвиває пам'ять та активізує увагу учнів, зосереджуючи їх на певній темі.

Вправа 24: Selection by specific characteristics – спрямована на автоматизацію взаємодії учнів з лексичною одиницею.

Завдання: Distribute words by specific attribute.

Хід виконання: Заходимо на вебресурс <https://wordwall.net/>. Далі відкриваємо створену вправу і бачимо список лексичних одиниць, які потрібно розподілити за певною ознакою. Рис. 2.3.27 ([https://drive.google.com/file/d/145S9mUq2\\_IDCGG6sfo9apEHpkkIQTxZ7/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/145S9mUq2_IDCGG6sfo9apEHpkkIQTxZ7/view?usp=drive_link)).

В такому випадку потрібно розподілити всі слова на 3 стовпчики «Male», «Female», «Both». Час на виконання вправи необмежений. Можна організувати групову форму роботи, поділивши клас на групи і кожна група має заповнити свою колонку.

Вправа 25: Missing word – спрямована на автоматизацію взаємодії учнів з лексичною одиницею.

Завдання: Fill in the passes.

Хід виконання: Переходимо за посиланням. Відкриваємо вправу на заповнення пропусків. Бачимо ліворуч довідку зі словами, які потрібно розмістити у реченнях, які знаходяться праворуч. Рис. 2.3.28 ([https://drive.google.com/file/d/1O5w8J2MeciAej9fHf8yrzDmLRWsqeIL2/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1O5w8J2MeciAej9fHf8yrzDmLRWsqeIL2/view?usp=drive_link)). За кожне правильно розміщене слово клас отримує бал. В кінці можна оцінити як діти попрацювали. Вправу можна виконувати на інтерактивній дошці, можна вивести на екран телевізора, можна надіслати посилання учням для індивідуального опрацювання.

Вправа 26: Finish the approval – спрямована на автоматизацію взаємодії учнів з лексичною одиницею.

Завдання: Fill in the passes by choosing 1 option. Рис. 2.3.29 ([https://drive.google.com/file/d/1O5w8J2MeciAej9fHf8yrzDmLRWsqeIL2/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1O5w8J2MeciAej9fHf8yrzDmLRWsqeIL2/view?usp=drive_link)).

Хід виконання: Перейшовши за посиланням, дітям презентують вправу з незакінченими реченнями. Їхнє завдання по черзі обирати відповіді з чотирьох можливих варіантів аби логічно закінчити твердження, які стосуються даної теми. Перед тим як натиснути кнопку дитина має прочитати речення яке отримає. Ніхто не коментує правильність відповіді, учень/учениця самі переконуються у цьому, після натискання.

Вправа 27: Solving the crossword puzzle – спрямована на автоматизацію взаємодії учнів з лексичною одиницею.

Завдання: Guess the word by its interpretation or its Ukrainian equivalent.

Хід виконання: З допомогою багатофункціонального ресурсу <https://wordwall.net/> було створено даний кросворд. Рис. 2.3.30 ([https://drive.google.com/file/d/11JIMgYBDWv944mUrEzFuutM8WB LnDI3e/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/11JIMgYBDWv944mUrEzFuutM8WB LnDI3e/view?usp=drive_link)). Завдання дітей полягає у відгадуванні слів та правильному правописі кожного з них. Можна організувати групову роботу, поділивши клас на дві команди. Діти бачать порожні клітинки, але натиснувши на цифру, учням відображається саме запитання. Рис. 2.3.31 (<https://drive.google.com/file/d/1xfRf4muDFTmwLddsoTPJR0pK0m7wrHOK/vi>

[ew?usp=drive link](#) ). Якщо кросворд виконують в класі на дошці, тоді можна відкрити клавіатуру, якщо ж на особистих пристроях тоді в ній нема потреби.

Вправа 28: Fill in the passes – спрямована на автоматизацію взаємодії учнів з лексичною одиницею.

Завдання: Move the words under the picture to the appropriate place.

Хід виконання: Діти отримують посилання на презентацію з доступом редагування. Завдання полягає у заповненні пропусків, вставляючи слова у речення. Але спершу учням необхідно ознайомитись з картинкою на екрані. Потім прочитати подані до картинки речення, зрозуміти чого не вистачає. Під картинкою учні бачать слова з якими й будуть працювати. Рис. 2.3.32 ([https://drive.google.com/file/d/1AsZfd3uojbVFTyXy4n0J000fYKobXNi\\_/view?usp=drive link](https://drive.google.com/file/d/1AsZfd3uojbVFTyXy4n0J000fYKobXNi_/view?usp=drive link) ). Їх необхідно перетягнути у відповідні пропуски. Після завершення виконання вправи дітьми, вчитель відкриває слайд з правильними відповідями.

Рис. 2.3.33 ([https://drive.google.com/file/d/1sfjpT7H\\_rMJYmUMrshh\\_kQe9Aa0C\\_oaPg/view?usp=drive link](https://drive.google.com/file/d/1sfjpT7H_rMJYmUMrshh_kQe9Aa0C_oaPg/view?usp=drive link) ). Потім разом аналізуємо виконану роботу.

Третій етап – комунікативна практика.

Його мета - навчити формувати власні висловлювання в комунікативній ситуації за допомогою тематичної лексики.

Вправа 29: Напишіть про себе - спрямована на розвиток навичок письма з використанням тематичної лексики. Завдання: My family: Describe your family members. Send to common board <https://netboard.me/> photos and describe your family.

Рис. 2.3.34

([https://drive.google.com/file/d/1UEFTTKKZpl8E1E6WW\\_3AvRP2\\_9BCD4zE/view?usp=drive link](https://drive.google.com/file/d/1UEFTTKKZpl8E1E6WW_3AvRP2_9BCD4zE/view?usp=drive link) ). Then react to your classmate's message with 1–2 sentences.

For example:

a) This is my big, happy family. In the photo you can see my father, mother, older brother and younger sister. My mother is a veterinarian, dad is an IT engineer, my brother plays football, and my younger sister goes to kindergarten.

b) Wow! I like your family! I don't like to play the football... I've got a younger sister too! I have wonderful family, come to visit me.

Хід виконання: Вправа призначена для виконання в домашніх умовах. Студенти надсилають фото на загальну дошку і описують, хто у них є, і продовжують писати про себе на прикладі. Далі в класі вони можуть презентувати свої розповіді і обміняти думками та емоціями стосовно почутого [29].

Вправа 30: Describe the picture – спрямована на розвиток комунікативних навичок з використанням тематичної лексики.

Завдання: Make 4 sentences by picture. Рис. 2.3.35 ([https://drive.google.com/file/d/1X3NSkGmT\\_RRS9qHnMj2NfGqc\\_TYptmRc/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1X3NSkGmT_RRS9qHnMj2NfGqc_TYptmRc/view?usp=drive_link) ).

Хід виконання: Вчитель відкриває картинку на комп'ютері, діти використовуючи тематичну лексику описують персонажів та їхні дії.

Вправа 31: Describe the video – спрямована на розвиток комунікативних навичок з використанням заготовленої тематичної лексики.

Завдання: Scan the qr code. Watch the video. Using ready-made phrases, make a dialogue in a pair. Рис. 2.3.36

([https://drive.google.com/file/d/1Rs7wOJIIvDrE\\_sICI\\_htU4EfdW\\_InP7/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1Rs7wOJIIvDrE_sICI_htU4EfdW_InP7/view?usp=drive_link) ).

Хід виконання: Перед дітьми Qr-код. Вони просканують його, далі відкривається відео. Діти переглядають відео, потім повертаємось до слайда з фразами, які розподілені по ролях. Завдання дітей полягає встановити правильну послідовність подій у відео і відповідні до них фрази. Рис. 2.3.37

([https://drive.google.com/file/d/1G8BkJSxvZIt\\_XQMw479cSkIC-1ytgaKV/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1G8BkJSxvZIt_XQMw479cSkIC-1ytgaKV/view?usp=drive_link) ). Далі програємо діалог.

Вправа 32: Describe the video – спрямована на розвиток комунікативних навичок.

Завдання: Watch the video. Make a dialogue in a pair.

Хід виконання: Пропонуємо дітям переглянути відео, попередньо ознайомившись із запитаннями до тексту. Після перегляду ділимо дітей на пари. Учні самостійно будують діалог і представляють його. Вчитель перевіряє правильність побудови речень.

Вправа 33: Composition of the sentence – спрямована на розвиток навичок письма.

Завдання: Побудуйте речення із даних компонентів. Рис. 2.3.38 ([https://drive.google.com/file/d/11X1J2fokV8u9k019nKR5if4rpISSMfSU/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/11X1J2fokV8u9k019nKR5if4rpISSMfSU/view?usp=drive_link) ).

Хід виконання: Вчитель відкриває один з додатків Google – Jambord. На учнів там чекає створене в нотатках завдання. Слова перемішані між собою в реченнях. Учні, перетягуючи слова, будують граматично правильні речення з використанням певної лексики. Потім можна запропонувати дітям скласти власне речення за зразком.

Вправа 34: What are you talking about? – спрямована на трансформацію, а саме на скорочення речення.

Завдання: Define the meaning of the statement and the speed of the sentence. Рис. 2.3.39 ([https://drive.google.com/file/d/1e-7qKIQIehN418OpvSnR\\_9c2bGADRV83/view?usp=drive\\_link](https://drive.google.com/file/d/1e-7qKIQIehN418OpvSnR_9c2bGADRV83/view?usp=drive_link) ).

Хід виконання: З допомогою сервісу <https://wordwall.net/> вчитель створює дані картки з визначенням певного слова. Діти по черзі читають та відгадують про що йдеться в описі. Далі будують відповідь за зразком: «This is ... ..».

Вправа 35: What this is about? – спрямована на трансформацію, а саме на скорочення речення.

Завдання: Watch the video. Create the mind map «My family tree».

Хід виконання: Для закріплення лексичного матеріалу з теми «My family». Учні самостійно дивляться відео «Family members» на порталі Youtube ([https://www.google.com/search?q=my+family+vidoe+with+cousins+and+grandparents&oq=my+family+vidoe+with+cousins+and+grandparents&gs\\_lcrp=](https://www.google.com/search?q=my+family+vidoe+with+cousins+and+grandparents&oq=my+family+vidoe+with+cousins+and+grandparents&gs_lcrp=)

[EgZjaHJvbWUyBggAEEUYOTI&list=PLCAEQABiiBDIHCAIQABiiBDIHCAQQABiiBNIBCTMyOTk2ajBqN6gCALACAA&sourceid=chrome&ie=UTF-8#fpstate=ive&vld=cid:dd8f18f9,vid:FHaObkHEkHQ,st:0](https://www.youtube.com/watch?v=BggAEEUYOTI&list=PLCAEQABiiBDIHCAIQABiiBDIHCAQQABiiBNIBCTMyOTk2ajBqN6gCALACAA&sourceid=chrome&ie=UTF-8#fpstate=ive&vld=cid:dd8f18f9,vid:FHaObkHEkHQ,st:0)). Потім учні створюють mind map «Family tree». На занятті вчитель ставить різноманітні запитання на перевірку якості опрацьованого відео, потім кожен буде речення щодо сімейних зв'язків між членами родини з опорою на створену mind map.

## Висновки до розділу 2

Задля успішного формування іншомовної лексичної компетентності в учнів під час дистанційного навчання рекомендується застосовувати інтерактивні технології на уроках. Провівши аналіз створених інтернет-ресурсів ми можемо зробити висновки, що їх є велика кількість простих у користуванні та для будь-якого рівня володіння сучасними технологіями. В кого ж виникають труднощі, то можна скористатись навчальними відео до тих чи інших додатків. Серед них є платні та безплатні, та частково безплатні. Також, дані ресурси відрізняються функціями та інтерфейсом.

Під час підбору вебресурсів, які сприятимуть формуванню та засвоєнню лексичних одиниць ми враховували такі критерії: зручність у користуванні, доступність для різних операційних систем, наявність наочного матеріалу та можливість завантаження аудіо супроводу, робота з документами в різних форматах. Пріоритетними для нас були безплатні ресурси, але й виокремили такі, в яких варто оформити підписку. Вище зазначеним критеріям відповідають наступні ресурси: Reverso, Wordwall, YouTube, Wondershare Edraw Mind, Word Art, Live Worksheets, Padlet, Classtime, Canva.

Що ж стосується планування та організації дистанційного навчання, то тут фаворитом виступив додаток Google Classroom із синхронізованим додатком Google Meet та розширенням «Список присутності в Google Meet».



Нами був розроблений комплекс вправ з формування іншомовної лексичної компетентності учнів середньої школи засобами ІКТ, які перед цим були проаналізовані. Найбільше вправ було створено за допомогою ресурсів Wordwall та Canva, що ще раз доводить їхню доступність в користуванні та багатофункціональність.

## ВИСНОВКИ

В даній роботі ми досліджували проблеми які виникають при формуванні та засвоєнні нових лексичних одиниць під час дистанційного навчання. За допомогою виявленої суперечності викладу навчального матеріалу вчителями та засвоєння його учнями під час дистанційного навчання нам вдалось сформувавши комплекс педагогічних умов, які допоможуть в роботі вчителям, а саме, в першому розділі ми проаналізували проблеми, які найчастіше виникають під час дистанційного навчання та розібрались з тим, що саме їх зумовлює і як можна мінімізувати або ж взагалі уникнути цих труднощів. Оскільки проблеми виникали на початковому етапі переходу на дистанційне навчання виникла проблема з освітніми розривами учнів, це те питання, яке залишилось невирішеним. Після цього проводився аналіз методичної літератури в якій описані етапи засвоєння нових лексичних одиниць та засоби досягнення цієї мети. Оскільки ми говоримо про онлайн навчання, то зрозуміло, що для цього потрібне активне використання інтернет-ресурсів. В третьому пункті були описані можливості використання цифрових здобутків для поліпшення рівня знань учнів, перераховані їхні переваги використання на уроках. Також ми розглядали прийоми та методи які можуть застосовуватись лише при очному навчанні і способи їх оптимізації під дистанційне навчання. Рекомендуємо дотримуватись наступності при введенні нової лексичної одиниці.

В другому розділі ми розпочали вивчення освітніх платформ які найчастіше використовуються на заняттях, представили детальний аналіз кожного ресурсу, навели плюси та мінуси його застосування в роботі. В першому пункті розбирали вебсайти за допомогою яких можна створювати інтерактивні вправи, додали скріншоти інтерфейсу, описали всі можливості кожного ресурсу. В другому пункті були наведені приклади освітніх платформ, на яких можна здійснювати навчання, створювати онлайн кімнати та проводи уроки. Також на цих платформах здійснюється синхронізація з

іншими корисними для навчання розширеннями та описаний принцип роботи з ними. І на завершення був розроблений комплекс вправ з формування іншомовної лексичної компетентності учнів середньої школи засобами інтерактивних застосунків у процесі навчання англійської мови, який містить в собі 35 вправ спрямованих на різні етапи засвоєння нових лексичних одиниць. В загальному ми проаналізували 71 вебресурс, сюди входять додатки, подкасти, розширення, сайти і т. п. Після проведеного дослідження можна виокремити оптимальні онлайн-ресурси, які допоможуть у роботі вчителям іноземної мови під час дистанційного навчання. Виділяли наступні ресурси за принципом доступності, функціональності та легкості користування:

- Reverso;
- Wordwall;
- Canva;
- Youtube;
- Google Class;
- Google Meet;
- Wondershare Edraw Mind;
- Word Art;
- Netboard або Padlet;
- Classtime.

Таким чином, підсумовуємо що всі поставлені на початку завдання дослідження були виконані, тема роботи була розкрита. Ми все ж таки рекомендуємо продовжувати досліджувати якість дистанційного навчання та нові інтерактивні ресурси для того, щоб покращувати дистанційну освіту та впроваджувати нові методи навчання, популяризувати використання інтерактивних технологій на уроках, пропонувати шляхи розв'язання проблеми з освітніми розривами.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Альошина О. М. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов у ВНЗ /Вестник НТУ «ХПІ»: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно технічної еліти. Харків, 2012. Вип. 30. с. 242–247. С. 2–3.
2. Аннікова О.М. *1 секція*. URL: [https://1-sekzsya.blogspot.com/2016/11/blog-post\\_61.html](https://1-sekzsya.blogspot.com/2016/11/blog-post_61.html) (дата звернення: 04.12.2023).
3. Бичкова О. О. Формування англомовної лексичної компетенції засобами сучасних технологій у студентів 1-х курсів філологічних спеціальностей. *Чорноморський національний університет імені Петра Могили*.
4. Білоус О. М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. – Кропивницький, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2018.
5. Борисова Н. В. Способи та засоби формування англомовної лексичної компетенції в майбутніх вчителів англійської мови.
6. Використання різних видів наочності у процесі формування лексичної компетенції в класі. *Реферати, курсові, дисертації, дипломи*. URL: <https://ua-referat.com/uploaded/vikoristannya-riznih-vidiv-naochnosti-u-procesi-formuvannya-le/index1.html> (дата звернення: 30.10.2023).
7. Вишневецький О. І. Методика навчання іноземних мов: навч. Посіб. 2 вид., перероб. І доп. К.: Знання, 2011.
8. Гаврилюк Н. М. Принципи навчання лексики на заняттях з іноземної мови у вищих навчальних закладах. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Вип. 41. Сс. 240-244. , с. 240.

9. Голицына И. Н., Половникова Н. Л. Мобильное обучение как новая технология в образовании. Образовательные технологии и общество. 2011. № 1. С. 241-252.
10. Григор'єва Т. Ю., Шиманська С. В. Особливості формування англомовної лексичної компетентності молодших школярів засобами інформаційно-комунікаційних технологій.
11. Дистанційна освіта: сучасний та доступний підхід до процесу навчання. *24 Канал*. URL: [https://education.24tv.ua/distantsiyne\\_navchannya\\_v\\_shkoli\\_shho\\_tse\\_i\\_yak\\_prats\\_yuye\\_distantsiyna\\_osvita\\_v\\_ukrayini\\_n1188860](https://education.24tv.ua/distantsiyne_navchannya_v_shkoli_shho_tse_i_yak_prats_yuye_distantsiyna_osvita_v_ukrayini_n1188860) (дата звернення: 20.07.2023).
12. Засецька А. С. Формування іншомовних лексичних навичок на середньому етапі в умовах дистанційного навчання : кваліфікаційна робота студентки факультету іноземних мов групи АНФ-м-16 / А. С. Засецька ; наук. керівник - Ю. В. Єловська. – Кривий Ріг : КДПУ, 2021. – 74 с.
13. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікативні технології в навчальному процесі: навч. посіб. Вінниця: ТОВ «Планер», 2011. 220 с.15
14. Карпенко М. М. Світовий досвід розвитку дистанційних форм освіти у вітчизняному контексті. URL: <http://old2.niss.gov.ua/articles/1693> (дата звернення: 30.07.2023).
15. Карпушина М. Г. Формування у майбутніх офіцерів-прикордонників умінь розв'язувати проблемні ситуації у професійній діяльності : дис. кандидата пед. наук 13.00.04 / Карпушина Майя Григорівна. – Хмельницький, 2017. – 289 с, с. 144.
16. Карпушина М., Шумило І. Використання освітніх інтернет-платформ у навчанні іноземної мови.
17. Кравчук Є. А. Використання інтернет-ресурсів в процесі формування англомовної лексичної компетентності учнів 11-х класів : дипломна робота магістра : 014.02 Середня освіта (Мова та література (англійська)) / Є. А. Кравчук ; Хмельниц. нац. ун-т. – Хмельницький, 2022. – 78 с.

18. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: Курс лекцій: навч.- метод. Посіб. [для студ. Мовних спец. Осв.-кваліф. Рівня «магістр»] / [Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін.]; за ред. С. Ю. Ніколаєвої – К.: Ленвіт, 2011., с. 57
19. Мобільні додатки як засоби формування іншомовної лексичної компетентності студентів нефілологічних спеціальностей. *Інформаційні технології і засоби навчання*. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v74i6.2529> (дата звернення: 19.11.2023).
20. Моцар М. М. Формування полікультурної компетентності майбутніх перекладачів з використанням технологій дистанційного навчання : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Моцар Марія Миколаївна. – К., 2018. – 318 с
21. Навіщо потрібні флешкартки при вивченні англійської?. *Курси англійської мови в Києві: ліцензована школа Cambridge English*. URL: <https://cambridge.ua/uk/blog/how-flash-cards-help/> (дата звернення: 19.11.2023).
22. Навчання іноземних мов 1. Іноземні мови, мовознавство - курсові, реферати, контрольні, дипломні. *Allreferat.com.ua - курсові, реферати, контрольні, дипломні*. URL: [https://allreferat.com.ua/uk/inozemni\\_movu\\_movoznavstvo/kontrolnaya/5851](https://allreferat.com.ua/uk/inozemni_movu_movoznavstvo/kontrolnaya/5851) (дата звернення: 30.10.2023).
23. Найпопулярніші освітні платформи для організації дистанційного навчання. *Освітній портал™ - освіта в Україні, освіта за кордоном, ВНЗ, вчителі України, ЗНО*. URL: <https://op.ua/news/osvita-v-ukraini/naupopulyarnishi-osvitni-platformi-dlya-organizaciyi-distanciynogo-navchannya> (дата звернення: 19.11.2023).
24. Папіжук В. О., Гуменюк Є. С. Альтернативні освітні платформи у навчанні іншомовної лексики на початковому етапі  
Платформи та сервіси дистанційного навчання. *Комунальна установа «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Люботинської міської ради*

Харківської області. URL: <https://cprppl.osv.org.ua/platformi-i-servisi-distancijnogo-ta-zmishanogo-navchannya-10-07-53-14-01-2021/> (дата звернення: 19.11.2023).

25. Поглиблений курс французької мови : підручник / Г. Г. Крючков, В. С. Хлопук, Л. П. Корж та ін. – 2 вид., випр. – К. : Вища шк., 2000. – 399 с

26. Проблеми і суперечності у впровадженні дистанційного навчання в освітньому процесі закладів вищої освіти. *Головна*. URL: <https://sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robita/95-innovatsiini-pedahohichni-tekhnologii-v-zahalnoosvitnii-shkoli-teoriia-ta-praktyka/409-problemi-i-superechnosti-u-vprovadzhenni-distantsijnogo-navchannya-v-osvitnomu-protsesi-zakladiv-vishchoji-osviti> (дата звернення: 04.12.2023).

27. Продун Т. В. Як адаптувати уроки англійської мови до умов дистанційного навчання. – Методичний посібник, 2021, - 51 ст.

28. Професійно-методична підготовка майбутнього вчителя іноземної мови у вищому навчальному закладі: навчально-методичний посібник. Укладачі: Л. В. Калініна, І. В. Самойлюкевич, Л. І. Березенська, Н. П. Сіваєва, Н. Р. Петранговська, О. С. Гуманкова, Л. В. Барало, Ю. М. Жилиєва, А. М. Мормуль, І. Ф. Литньова,

29. Копетчук Т. В. / За заг. ред. І. В. Самойлюкевич. – Житомир: Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2008. - 165 с.

30. КУ "ЦПРПП" - Дистанційне та змішане навчання. *Google Sites: Sign-in*. URL: <https://sites.google.com/view/cprppbashtanka/дистанційне-та-змішане-навчання> (дата звернення: 29.11.2023).

31. Редько В. Г. Засоби формування комунікативної компетентності у змісті шкільних підручників з іноземних мов. Теорія і практика : монографія / В. Г. Редько. – К. : Генеза, 2012. – 224 с.

32. Ридзель А. В. Використання онлайн-медіатекстів як засіб формування лексичної компетентності. *Вісник студентського наукового товариства*. Вип. 24. Сс. 199-202. с. 52

33. Сіденко Н. Г. Лексичні проблеми перекладу сучасної науково-технічної літератури. Український науково-інтелектуальний простір: реалії та перспективи розвитку: матер. IV Всеукр. Наук.-практ. Інтернетконф.: збірник наук. Праць. Переяслав-Хмельницький, 2012. 160 с, с. 16
34. Смоліна С. В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції: іноземні мови, 2010. №4. С.16–23. С.18
35. Сорока В. Освітній «клондайк»: сучасні технології: освіта України, 2016. 23 трав. (№ 20). С. 10.
36. Сяська Н. В. Формування англомовної лексичної компетентності майбутніх учителів засобами автентичних поетичних текстів [Текст]: дис.... канд. Пед. Наук: 13.00.02 / Наталія Володимирівна Сяська; наук. Кер. С. В. Боднар; ДЗ «Рівнен. Держ. Гуманіт. Ун-т». Рівне, 2014., с. 188
37. Шмідт В.В. Етапи формування іншомовної лексичної компетенції студентів немовних спеціальностей. Вісник ЧДУ ім. Петра Могили. Наукові праці. Вип. 95. 2009. Сс. 141–145., с. 418
38. Before you continue. *Before you continue*. URL: <https://translate.google.com/> (date of access: 04.12.2023).
39. Brainscape: the best flashcards app | make flashcards online. *Brainscape: The Best Flashcards App. Make Flashcards Online*. URL: <https://www.brainscape.com/> (date of access: 04.12.2023).
40. Classroom management tools & resources - google for education. *Google for Education*. URL: <https://classroom.google.com/> (date of access: 04.12.2023).
41. Classtime. *Classtime*. URL: <https://www.classtime.com/uk.html> (date of access: 04.12.2023).
42. Coggle - simple collaborative mind maps. *Simple Collaborative Mind Maps & Flow Charts - Coggle*. URL: <https://coggle.it/?lang=ru> (date of access: 04.12.2023).
43. DeepL Translate. *DeepL Translate: The world's most accurate translator*. URL: <https://www.deepl.com/uk/translator> (date of access: 04.12.2023).



44. EdrawMind: powerful online mind mapping tool. *Edrawsoft*. URL: <https://www.edrawmind.com/> (date of access: 04.12.2023).
45. ESL printable worksheets for kids. *ESL Printable Worksheets For Kids*. URL: <https://www.eslways.com/> (date of access: 04.12.2023).
46. Google meet attendance. *Google Meet Attendance*. URL: <https://google-meet-attendance.dllplayer.com/> (date of access: 04.12.2023).
47. Google meet: telefon- und videokonferenzen online | google workspace. *Google Workspace*. URL: <https://meet.google.com/?hs=197&authuser=0> (date of access: 04.12.2023).
48. Jigsaw planet. *Jigsaw Planet*. URL: <https://www.jigsawplanet.com/?lang=ru> (date of access: 04.12.2023).
49. LearningApps.org – interaktive und multimediale Lernbausteine. *LearningApps*. URL: <https://learningapps.org/> (дата звернення: 30.10.2023).
50. Liveworksheets.com - Interactive worksheets maker for all languages and subjects. *Liveworksheets*. URL: <https://www.liveworksheets.com/> (date of access: 04.12.2023).
51. Nearpod: you'll wonder how you taught without it. *Nearpod: You'll wonder how you taught without it*. URL: <https://nearpod.com/> (date of access: 04.12.2023).
52. Prometheus оновив сертифікати підвищення кваліфікації вчителів і запускає новий безкоштовний курс для освітян | Асоціація міст України. *Новини | Асоціація міст України*. URL: <https://www.auc.org.ua/novyna/prometheus-onovyv-sertyfikaty-pidvyshchennya-kvalifikaciyi-vchyteliv-i-zapuskaye-novyuy> (дата звернення: 29.11.2023).
53. Psycholinguistics in a Modern World – 2022. Proceedings of the 17 th International Scientific and Practical Conference (Pereiaslav, Ukraine, December 15-16, 2022).
54. Reverso. *Reverso Free translation, dictionary*. URL: <https://www.reverso.net/перевод-текста> (date of access: 04.12.2023).

55. Word cloud generator. *Word Cloud Generator - WordArt.com*. URL: <https://wordart.com/> (date of access: 04.12.2023).
56. Wordwall - Створюйте кращі уроки швидше. *Wordwall / Create better lessons quicker*. URL: <https://wordwall.net/uk> (дата звернення: 04.12.2023).
57. Youtube. *Youtube*. URL: <https://www.youtube.com/> (дата звернення: 04.12.2023).